

ELŐFIZETÉS

HELYTEN:

1234 Góra 24 korona.
1234 Látó 2 korona.

VIDÉKEN:

1234 Góra 24 korona.
1234 Látó 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Ötvenhárom petít sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 10 fill.

Rövidítés petít sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 354.

Arad, 1912.

FŐ-SZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, január 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Pernyertes a város a vízvezeték perben.
Rossz az egészség, rossz az iskola.
Több koporsó, mint bölcső.
Arad kétféle kölcse.
A tőzsde halottja.
Structollis kalapok, ragyogó butorok...
Fegyházra ítélt postarablók.
A vidéki tőzsdéről.
Sport-bál.

A pernyertes város.

Arad, január 8

A vízvezeték és a város pere esztendőkre nyúló előzetes eljárás után az aradi törvényszék polgári tanácsa több napos tárgyalásának végeztével eljutott az első bírói ítélethez. A törvényszék az ítéletet a város javára döntötte el, elfogadván azt a megváltási összeget, amelyet a per megindítása előtt a két fél szakértői és a szakértők elnöke a város és a vízvezeték között létrejött szerződés alapján meghatároztak.

Pesszimizmus nélkül — a mely a város gyakori kudarcaiból és szerencsétlen eseteiből meríti forrását, — más ítéletet várni nem is lehetett. A vízvezeteki társulat egyoldalunak, a tárgyilagosság hijával levőnek ítélték, amelybe ő maga is három tagot delegált és a melyben a két félnek szakértőin kívül az elfogulatlan voltában meg nem támadható elnö-

ke is részt vett és döntött. A szakértők a szerződés pontjai szerint, amelyek a város és vízvezeteki társulat viszonyára vonatkoztak, számoltak és döntöttek. A vízvezeteki társulat angoljai, ugylátszik ezt az összeget nem találták elég kövérnek arra, hogy eddig szerzett hasznai mellett azzal megelégedetten távozzanak Liverpoolba. Innét eredt a pör, amelyben a vízvezeteki társulat a szerződés apró részeibe igyekezett belékapaszkodni, amelyeket annak idején bizonyára a megváltás körül való eljárás megnehezítésére, a maga tudatos érdekéből hasított a szerződés pontjai közé.

Annyi eredménye mindenesetre volt a dolognak, hogy néhány esztendővel messzebbre toltta ki az időt, amikor a város a saját vízművének birtokába lép és ha nem csalódnak, a per minden kilátástalansága mellett, ezt igyekezni fog még távolabbra tenni. A vízvezeteki társulatnak, amint a mai ítélet is jellemzi, a perbeli igazságnak hijával van, ez az elhúzás az egyetlen erőssége. Bizonyos, hogy a városnak rendkívül kellemetlen, a fejlődést erősen gátló ez az ideiglenes állapot. A vízműnek kiterjesztése, új városrészeknek a hálózatba való bekapcsolása, az Óvár-tér gyors kiépülése, és amit a vízvezeték megváltásától első sorban vár a közönség: a víz olcsóbbá tétele — mind lehetetlenné van téve, vagy legalább is meg van nehezítve mindaddig, a

míg a megváltási pör jogerősen eldől. A társulat tudja ezt, s noha neki se kellemes a tőkét tétlenül hevertetni, a perrel, hogy úgy mondjuk, kiakarja éheztetni a várost. Ebben a várakozásában azonban eddig ép úgy fölsült, mint a perhez fűzött reményeiben. A város inkább vár, és inkább kivételes eszközöket használ a városfejlesztésnél, semhogy a türelmetlenséget a vízvezeteki társulat új, jogtalan és tekintélyes anyagi előnyökre használhassa ki.

Szeretnők, bár kevés a reményünk hozzá, ha a per első ítélete a felek egyezkedésére adna alkalmat és az eredménynyel is járna. A város részére az első siker után is kíváncsian lenne ez, mert az utolsó győzelem biztos kilátása se ér annyit, mintha rövidesen, bizonyos engedékenységgel, a vízművek birtokába jut és azt szabadon fejlesztheti. A vízvezeteki társulat, akármilyen erős tőkecsoportot jelent, bizonyára a nemes dacnál többre értékeli a praktikus szempontokat, amelyek most már föltétlenül az egyezséget teszik reá nézve ajánlatossá. Hiszen az ügy a mai ítélettel már két bírói fórum előtt fordult meg. A szakértők hetes tanácsa tulajdonképpen választott bíróság volt, amelynek döntését föltétlenül respektálnia kellett volna. Miután azzal nem érte be, szakbírói ítélete ütött az előbbire pecsétet. Vajon a kíváncsiság

Az Izraelita Jótékony Nőegyesület nagy estélye.

*

A Fehér Kereszt óriási nagyterme csodálatosan intim volt szombat este kilenc órától hatáig. A tömeg, az eleven élet, a sürgős-forgás eltompították a méreteket s kedvessé, intimmá tették a báltermet. Zene, táncoló párok, parfüm, hőség. Mint minden jól sikerült bálon. S a terem zugából nézve a mulatókat, azon gondolkodom, hogy erről a bálról tudósítást is kell írni. Az is eszembe jut, hogy a bál sikere az idén felülmutatta a „hagyományos óriási sikert”. Igen, felülmutatta. Éppúgy mint tavaly, meg tavalyelőtt, mint három éve, talán épen egy évtizede, hogy „a bál anyagi és erkölcsi sikere felülmutatta a hagyományos óriási sikert.”

Jobban kellett volna takarékoskodni elődeimnek ezzel a tegadhatatlanul kifizető és találó frázissal. Mert most már el van kopva, el van használva. Elűrték előlünk. És most küzdök a lelkiismeretemmel, félek a kinevetéstől, amikor leírom, hogy az „Izraelita Jótékony Nőegylet” bálja az idén a szokottnál jobban sikerült, méreteiben nagyszerű, sikerében impo-

zans volt. Nem merek utána nézni, de félek, hogy tavaly is ezt írták, és mégis meg vagyok róla győződve, hogy a siker minden tekintetben páratlan volt.

A keret, melybe a táncestélyt foglalták, eredeti és ötletes volt. Deutsch Andorné szellemes konferánsban bájosan és közvetlenül magyarázta el a részint dekoltált, részint frakkos sokaságnak, hogy a XX. század vívmányait fogják bemutatni.

Az „Ember tragédiájának” londoni vásár jelenete ez — mondotta — azzal a különbséggel, hogy Madách remekében a londoni vásár illeszkedik az Ember tragédiájába, itt pedig ezen a vásáron lesz a résztvevő emberek tragédiája. (Itt mindjárt meg kell állapítanunk, hogy a tragédia nem volt olyan szörnyű. Mindenki szívesen adott a gyűjtőknek, s a gyűjtők viszont nem voltak túl szigorúak. Házaságkötés pedig nem történt.)

Miután a bájos konferáló kellőleg tájékoztatta a közönséget, megkezdődött a kabaré. Salgó Birike meglepő biztossággal és készséggel zongorázott. A taps zongoraszámát után nem akart megszűnni és így a kis művész ráadásul kedveskedett a közönségnek.

Dr. Elek Oszkár nagy énektudással, adott elő három művét. Kellemes hangja és precíz tudása magasan a műkedvelők felé ho-

lyezik őt. Ráskai Miksa sok érzéssel énekelt. Őt annyira ismeri már az aradi hangversenyek közönsége, hogy felesleges újból és újból dícsáretekkel elhalmozni. Kétúton volt diszponálva s a taps énekszámát után percekig tartotta.

Új műkedvelőt ismert meg az estély közönsége dr. Bedő Árpádné ügyvédné személyében. Bing Jánosnal adott elő egy duettet, majd egy staccato polkát énekelt. A közönséget szó teljes értelmében frappírozta az urnő. Bedőné előadásmódja, hangneme, tudása szinte operanékeseknek predesztinálják. A zajos tapsokra még egy énekszámot töltött meg tartalmas műsorát.

Beregi Sándor dr., az aradi Nemzeti Színház tagja rendkívüli hatásal adta elő Várady Antal „A tanu” című költeményét, majd a „Csak az a jó isten verje meg nacsádat” című humoros költeményt.

A kabaré utolsó száma Deutsch Andorné és Bing János duettje volt. Egy fülhemászó zenéjű angol kuplét adtak elő. A bájos urnőnek itt is szinte leírhatatlan sikere volt.

A kabaré után kezdődött a vásár. A közönség szétszórult a különböző sátrakban s dacára annak, hogy mindenünnen „megkönyebbülve” jöttek ki, a bájos puzpolók kedvéért újból vissza-vissza mentek.

Legnagyobb látogatottságnak az „északi sark” örvendezett. A terem egyik mellékhelyiségét alakította át ötletesen és ügyesen a rendezőség északi sarknak s ha az még mindig nem bizonyos, hogy Cook és Perry jár-

viszi a táblához, esetleg a Kuriához, hogy azok mit szólnak az esethez?

A városnak mindenesetre nagy öröme lehet ebben az ítéletben. Megnyugvást kelthet azért, mert a közszolgáltatást teljesítő vállalatok megváltása útjában a vízvezeték megszerzése az első lépés volt és most már reményünk lehet arra, hogy akár mennyire összebogozott szerződések kötik a várost azokhoz az érdekeltségekhez, a melyek ez idő szerint azok gazdái, — a bírák igazmondása, helyes ítélete kiszabadítja azokból. A perek ugyan hosszúak, kellemetlenek, de legalább megtanulja azokból a város: hogyan kell — ha ugyan kedve lesz még — a vállalkozókkal hosszúlejáratu szerződéseket kötni?

A vidéki tőzsdéről.

(Berényi Pál dr. előadása Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara disztérmeiben vasárnap délelőtt előadást tartott Berényi Pál budapesti ügyvéd, a magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségének igazgatója a vidéki tőzsdék létjogosultságának kérdéséről. A kiváló közgazdász kétségbevonhatatlan érvekkel bizonyította be, hogy a vidéki tőzsdékre szükség van, ezekre fontos szerep vár, s hogy azok a kifogások és érvek, melyekkel bizonyos — a budapesti tőzsde körül összesereglett — tényezők a vidéki tőzsdék ellen felvonultatnak, tarthatatlanok s legnagyobb részük tárgyi alap nélkül való.

Ottenberg Tivadar kamarai elnök üdvözölte az előadás nagyszámu és előkelő hallgatósága nevében dr. Berényi Pált s megkérte őt az előadás megtartására. A disszertáció alap gondolatát az alábbiakban összefoglalva közöljük:

Kereskedelmi és hitelünk vidéki gócpontjai közül többen is munkálkodnak azon, hogy tőzsdékkal gyarapítsák gazdasági intézményeiket. Munkájukat több körülmény is támogatja. Elsősorban is az, hogy valamelyes szabályszerű találkozás a nagy forgalom kerekébe belekapaszkodó lokális üzérkedésnek már majdnem mindenütt meg van ezekben a városokban. Az alap, amelyre építeni

lehet, készen vár és a konstruktív munka elvégzése lenne voltaképpen az építők feladata. Ezt pedig erősen lelkesíti a budapesti tőzsde elnökének nemrégiben Kolozsvárról elhangzott nyilatkozata, amely szerint óhajtanának tartja a vidéki tőzsdék felállítását. — Ezekkel a buzdító momentumokkal szemben ne is arról a kérdéssről folyjék a vita, hogy kell-e a vidéknek tőzsdealapítás vagy nem. Ámbátor ép a legutóbbi napok során nem is egy helyről hangzottak el vélemények ez ellen a törekvés ellen. Azt mondják, hogy az ország forgalmát inkább központosítani kellene, semmint decentralizálni. Emellett attól is tartanak, hogy a vidéken könnyebben félközhetik a tőzsdék nagyon is csuszós parkettjára az az elem, amelyet a legadobb törekvéssel iparkodik onnan távol tartani mindenki, aki közforgalmunk hivatalos oszlopként erkölcsi jelentőségét is értékeli. Ez ellen nem kellene megvédelmezni a vidéki tőzsdék felállítására irányuló mozgalmat. A börzék erkölcsi színvonalának fentartása kétségtelenül mindnyájunk feladata. És ennek a feladatnak teljesítésének a vidék gazdasági erkölcsére nem lesz akadálya annak, hogy a vidéki börzéken megnyilatkozó etikai felfogás kárára legyen annak a jelentékeny nívónak amelyen a budapesti tőzsde mozog. Ép ellenkezőleg. A vidék jobban ismeri a vidéket és szigorúbb bírja minden törekvésnek, mint aminő lehet a budapesti tőzsde, amelynek keretében a vidék ma is igen nagy szerepet játszik. Sőt azt hiszem, hogy ép a vidéki tőzsdék lesznek azok a szövöttek, amelynek fénye teljes világosságot vet majd azokra az alakokra, amelyek a kereskedelmi birszolgálat titokzatosságának leple alatt sokszor be tudnak jutni a vidékről a budapesti tőzsde vevői vagy eladói közé. Itt a magyarázata annak is, hogy a fővárosi tőzsde érdekköréi olyan feltékenyen nézik a vidéki tőzsdék létesülésére irányuló mozgalmat. Attól félnek, hogy a tőzsde vidéki közönségének megfelelő bonitással bíró része, amely foglalkozásánál és megfelelő vagyoni viszonyainál fogva egész természetesen részt vesz a tőzsdei üzletkötésekben, el fog maradni a budapesti tőzsdéről, mert az ilyen ember nincs fészélyezve abban, hogy a helyi tőzsdén mindenki tudta mellett játszik. Azok a vabankörök és szerezővadászok azonban, akik a kellő finansziális feltételek nélkül mennek a tőzsdére szerencsét próbálni, a vidéki tőzsdén nem szerepelhetnek, mert itt mindenkit ismernek, itt bele látnak az emberek gyomrába s az ilyen próbálkozásokhoz nem nyújtanak lehetőséget. Ezek Pestre fognak menni, ahol nem ismerik annyira a viszonyait; a fővárosi tőzsde kénytelen lesz a maga jó közönségét átengedni a vidéki tőzsdének s neki magának csak ilyen kétes bonitású ügyfeleket fog szálítani a vidék. Ez a magyarázata annak, hogy a pestiek ellenzik a vidéki tőzsdék felállítását. Az a meggyőződése, hogy a vidéki tőzsdék jelentősége attól függ, milyen mértékben tudnak a maguk lokális üzleteinek kvalitásai mellett belefolyani a bu-

dapesti tőzsde forgalmába. A kettő karöltött munkában végezheti el szerencsésen azt a feladatot, amely a magyar gazdasági élet emelésében várakozik rá. Mert én a vidéki tőzsdéket úgy képzelem, hogy azok szervesen simulnak majd a budapestihez. Értem ez alatt azt, hogy nemcsak rendszerük lesz emezzel azonos, hogy nemcsak üzletük rendje és szokásai fogják a budapesti tőzsde üzleti rendjét és szokásait másolni, hanem hogy a jegyzésekben is teljesen párhuzamos haladnak. Ennek természetesen az lenne az első főkövetelménye, hogy a vidéki tőzsdék üzleti forgalmában csak azok az áruk és értékek szerepelhessenek, amelyeknek a budapesti börzén is van jegyzése. A vidéki börzék üzleti jelentőségének teljesítéséhez feltétlenül az kell, hogy értékeik a budapesti tőzsdén is jegyeztesse. Nem érnék el vidéki tőzsdéink azt a célt, amelyet felállításuk leginkább el akarna érni, ha üzleti körük csupán csak a maguk vidéke által termelt értékeket ölelné fel. A vidéki tőzsdéknek is lesznek országos értékeik, azonképen mint vannak a budapestinek nemzetköziek és lesznek kizárólagosan helyi értékeik, mint vannak a budapestinek. Hogy példát is illesszünk ezt a felfogásomat, kérdem: elérné-e célját az aradi tőzsde, ha Arad város első pénzintézeteinek részvényei csak az aradi tőzsdén jegyeztesse, de nem jutnának forgalomba a budapestin is, amely az ország többi piacainak érdeklődését tudná az aradi értékek felé irányítani? Avagy nem volna-e megakasztva teszem a győri piac legkiválóbb értékeinek a forgalma, ha nem tudna arra befolyást gyakorolni az a kereslet és kínálat, amely az ott, mint főpiacon jegyzettek a budapesti kínálat és keresletből kifolyólag háramlanék? Vidéki tőzsdéink nagy jelentőségét én épen abban látom, hogy, mint azonos szervezettel kiépített faktorok kerülnek a budapesti tőzsde mellé, amely velük kezét fogva lesz érdektársuk abban a nagy feladatban, amely az ország forgalmának kiépítése körül reájuk is vár. A magyar vidéki börzéknek messzesem gazdasági jelentősége abban lesz, hogy a forgalom fókuszába hozza azokat az értékeket, amelyek eddiglen, a vidéki érdeklődés szűk határain nem jutottak túl. Ámde csak felg töltene be igazi hiányukat, ha nem akarnának tulmenni a maguk szerény körén és azt várnák, hogy az ország központosított forgalma a maguk otthonába keresse fel őket, ahelyett, hogy megépítenék a kettő között az összekötő hidat és lehetővé tennék, hogy a maguk körében központosított keresletet kínálat szerves része legyen az ország központjában találkozó adás-vételnek. A vidék jól fundat értékei csak az által jutnak majd igazi viágatásba, ha a vidéki tőzsde érdeklődésen kívül a budapestiét is képesek lesznek magukra irányítani.

Berényi dr. érdekes előadását tapssal és éljenzéssel honorálta a hallgatóság, majd Ottenberg Tivadar külön is megköszönte az előadó-

tak-e már ezen a vidéken, egynehány kevésbé óvatos ur frakkjának különös fehérsége teljes hitelességgel bizonyította, hogy ők meglátogatták a bál észak sarkát. A jéghegyek ugyanis jószívdien átengedték festékes fehérségüket azoknak, akik elővigyázatlanul hozzájuk támaszkodtak. Az északi sark egyik barlangjában volt elhelyezve a dróttalan táviró felvevő állomás és telefon. Hogy az északi vidék csodáit bámulók meg ne fagyjanak, arról Schreyer Viktorné, Raucher Emilné, Kürt Józsefné, Freud Irma és Glück Ilonka gondoskodtak, akik pezsgőt, szendvicset szolgálták a frakkos eskimóknak. Cook és Peary ezuttal tényleg ott voltak az északi sarkon Vajda Mariette és Montág Erzsébet személyében. A nagyobb biztonság okáért a sapkájukon alkalmazott felirat is bizonyította, hogy a nagy utazók képviselőiben jelentek meg. Érdekes és különös volt a gesztenyeszűtő automata. Páratlan volt a maga nemében, mert mindjárt kardírozva gyártotta a gesztenyét, melyet Brandeis Ella és Münz Sári kínálgattak utólráhetetlen kedvességgel.

A drótnélküli táviratokat Neuwelt Elza és Wiener Margit hordozták körül pompás jelmezekben. Rendkívül sok volt a dolguk, mert mindenki kapott sürgőnyt, melyben egy egy finom célzás volt.

A szupé csárdás alatt egy ur szomorúan mutogatta sürgőnyét, melyben eljegyzéséhez gratuláltak, holott menyasszonya jobb ügyhöz méltó kitalálással táncolt egy tűzértiszttel. Elárasztották a sürgőnyhordók a höl-

gyeket többek között egy ismert aradi Smucián nevében érkezett sürgőnyekkel. A sürgőnyökben a takarékos ur felszólítja a hölgyeket, hogy keressék fel őt a bálteremben, mert nagyobb összeget akar nekik jótékony célra adni. És a hölgyek fel is keresték Smucián urat, ki bár szíve vértett, szíve fájt, szorgalmasan osztogatta a — koronákat. A hatosokat ugyanis visszautasították. Egy aradi ügyvédet, ki nem valami híres büntetőjogász, egyenesen az igazságügyminiszter szolgáltatta fel véleményadásra valami bűnügyben. A távirati megkereséseknek szeri száma nem volt. Az egyetlen szerencse, hogy a sürgőny rendelések effektualása nem volt kötelező.

Népszerű és látogatott volt a cukrászdasátra, ahol Funkelstein Józsefné, Sági Henrikné, dr. Groszmann Emilné, Szerényi Gézáné, Frick Mili, Guttmann Irén, Littmann Margit, Róth Mariska és Szűcs Jolán alig győzték az édességeket eladni, amelyet természetesen a saját egyéniségük édességével töltöttek meg.

Majdnem mindenki megörökitette magát az enyveshát sátorban, melyet dr. Nagy Sándorné vezetett. Az enyveshát utalványokat dr. Groszmann Alfrédné, Steinhardt nővérek, Weisbach Jenny, Fenyves Károlyné, Fránki Berta és Reisner nővérek árusították.

Steiner Bernátné és Leopold Zsigmondné vezetésével Vadász Ármádaé, dr. Keppich Jakabné, Vajda Jolán, Leopold Gizi, Kusso-

vitz Gréte és Fülöp Jolán háromezeröttszáz sorsjegyet adtak el.

Az aeroplán sátor cukorral, virággal, mézeskalács szívvél árasztotta el a bál közönséget. Közreműködtek: dr. Polónyi Janóné, Steiner Józsefné, Neumann Alice, Seidner Sándorné, Seidner Frigyesné, Fodor Gyuláné, Szeneš nővérek, Assael Gittag, Singer Vilma, Brandeis Ilonka.

A pezsgősátorban a legszebb hölgyek: Montág Manóné, Elás Gézáné, Pongrácz Janóné, Seidner Dezsóné, kunágotai Vajda Zsigmondné, Domán Sándorné és Vörös Magda kínálgatták a habzó italt.

Soha aradi képtárlat oly fényesen nem sikerült, mint az estély impresszionista tárlata, amelynél Fuchs Ignác, Szabó Anna és Tenner Erzsébet árusították a képeket. A bál nem egy résztvevője magára ismert a kitűnő karikatúrákban és így nem csoda, hogy a képek hamarosan elkelték. Sokan 50-100 koronával váltották meg saját karikatúrájukat.

Az amerikai barban dr. Singer Jánosné, Schwarz Hermanné és Blau Lipótné árusították az italokat. Löwy Zsigáné és Steinitzer nővérek öleltes jóslatokkal szolgálták. Justh Lizi automobilon vonult be a bálterembe s szivarral, cigarettával kínálta a dohányzókat épugy, mint az antinikotinistákat. Tizenegy órakor a karzatról egy repülőgépet eresztettek a terembe, mely édességeket szállított a táncosoknak. Tizenkét órakor kezdődött a sorsjáték. Közel százötven értékes tárgyat sorsoltak ki

nak a fáradságot, mellyel anyagát összegyűjtötte s a Kamara felkérése folytán azt az érdeklődőkkel közölte. Az előadás befejezése után a tőzsdebiróságok ügyéről érdekes eszmecsere kezdődött, melyben Mandl Vilmos dr., Steiner Ferenc, Varjassy Lajos dr. és maga az előadó vettek felszólalásaikkal részt.

Pernyertes a város a vízvezetéki perben.

— A törvényszék ítélete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

A város gazdasági életére messze kiható nagy jelentőségű perben hozott ma ítéletet az aradi királyi törvényszék Fábrián Lajos elnöklésével. Ma délből hirdették ki az ítéletet abban a nagy perben, amelyet az angol vízvezetéki részvénytársaság indított a város ellen.

Amint megírtuk, a vízvezetéki részvénytársaság nem egyezett bele abba, hogy a város a vízműveket 1.238.996 korona 20 fillérért átvegye és saját kezelésében folytassa az üzemet. Az angol részvénytársaság ennél jóval többet követelt és kétségbe vonta a jogosultságát annak, hogy ezt az összeget az 1907-ben kiküldött bizottság helyesen állapította meg. Ezért indult meg a per, amely 1907. óta folyt és amelyben ma hozta meg az első bíróság ítéletét. Ez az ítélet a városra nézve kedvező, mert a bíróság kimondotta, hogy a városnak a fent említett összegért joga van a vízműveket megváltani.

Hogyan történt a megváltás?

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogyan folyt le a vízművek megváltása 1907-ben.

Az aradi vízművek üzembe helyezésének első tiz esztendeje 1906. április végén járt le. A város és a vízvezetéki társaság között megkötött szerződés értelmében a város az első tiz esztendő leteltével a vízműveket megválthatja. *Institoris Kálmán* akkori polgármester javaslatot terjesztett a törvényhatósági bizottság elé, hogy a vízműveket a szerződés 13. ik pontja értelmében a jövedelmezőség alapján váltsa meg. A vízvezetéki szerződés 13. ik pontja pedig feljogosítja a várost, hogy a megváltási árat akként állapítsa meg, hogy a legutolsó hét év jövedelméből a két legkedvezőbb év jövedelmét vonja le és a megmaradt öt év átlagát öt százalékkal tökéssítse, azaz húszszal szorozza meg. Az így létrejött összeg

fozja a megváltási árt képezni. *Institoris* számításai szerint a megváltási ár 1.213.983 korona 20 fillér volt.

A törvényhatósági bizottság 1906. év június havában megtartott közgyűlésén a tanács javaslatára egyhangulag elfogadta *Institoris Kálmán* előterjesztését és három bizottsági tagot: *Révész Adólfot*, *Ring Gézát* és *Rosenberg Miksa dr.-t* küldte ki a kérdés tanulmányozására.

A város három kiküldöttje a kérdést tanulmányozván, jelentést tett erről a törvényhatóságnak, amely kimondotta, hogy a megváltási tárgyalásokat felveszi a vízvezetéki társasággal. A maga részéről három szakértőt küldött ki, hogy ezek a vízvezetéki társaság szakértőivel együtt állapítsák meg a megváltási összeget. A törvényhatósági bizottság fel is mondott a vízvezetéki társaságnak és felhívta, hogy nevezze meg ő is a szakértőit.

A felmondás körül nagy kavargás keletkezett, mert a vízvezetési társaság el nem fogadható indokok alapján nem akarta tudomásul venni. Végre mégis elfogadta a felmondást és megnevezte szakértőit, akik a város kiküldöttjeivel együtt 1906. év decemberében elnökválasztásra gyűltek össze. A bizottság az elnök személyére nézve nem tudott megállapodásra jutni s így a belügyminiszter *Heinrich Sándort*, az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatóját nevezte ki a szakértő bizottság elnökévé.

A bizottság tárgyalásai nem vezettek eredményre. Végre abban állapodtak meg, hogy a tárgyalásokat felfüggesztik, ezalatt pedig a város kiküldöttjei megvizsgálják a vízvezetéki társaság üzleti könyveit, hogy a megváltás alapjául szolgáló évi jövedelmek helyességéről meggyőződjenek.

A bizottság a szerződés 13. ik §-a értelmében pontról pontra megállapította a megváltási összeget. A bizottság mindenekelőtt kiszámította 1900–1907-ig a jövedelmet, a két legkedvezőtlenebb évet: az 1900. ik és 1901. ik jövedelmét levonta, a megmaradt öt év átlagát kiszámította s a nyert összeget húszszal megszorozva megkapta a megváltási összeget, amely 1.238.996. korona 20 fillért tesz ki.

A per.

A társaság ezt nem fogadta el és pert indított a város ellen. Ettől függetlenül azonban a zárgondnoknak adta a vízműveket a bíróság addig is, míg a per végleg eldül.

A pert mintegy négy esztendővel ezelőtt *Mandl Vilmos* aradi ügyvéd indította meg az angol társaság képviselőjében és egész mostanig csak az íratváltások folytak ebben az ügyben. Tíz nap előtt aztán kezdett vette a tör-

vényszéki tárgyalás. A tanács elnöke *Fábrián Lajos* volt, ítélő bírák *Popa György dr.* és *Mészáros Dániel* voltak. *Mészáros* egyúttal a referens színté emberfeletti munkáját is nagy buzgalommal és bámulatos jogi készséggel látta el. A tárgyalást már három nap előtt befejezték és a tanács *Mészáros* bírói bizta meg az ítélet megszövegezésével. *Mészáros* bíró ma elkészült az ítélettel, amely az indokolással együtt tíz oldalra terjed.

Az ítélet.

A bíróság az ítéletben kimondotta, hogy az angol vízvezetéki részvénytársaság köteles a vízműveket összes tartozékaival együtt a város által letétbe helyezett 1.238.996. korona 20 fillér megváltási ár ellenében és a vízművek 1907. november 30-tól járó hasznával együtt a városnak 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett birtokába bocsátani. Köteles ezenkívül a részvénytársaság a körülbelül tízezer koronára rugó perköltségeket megfizetni és viselni a zárlattal felmerült költségeket.

A királyi törvényszék az ítélet indoklásában kimondotta, hogy a felek közötti szerződés 13. §. 8. pontjának, amely a megváltási ár kiszámítását szabályozza, oly értelmezést tulajdonított, hogy a szakértő bizottság a tiszta jövedelmi átlagot és ennek alapján a megváltási árat, a felektől függetlenül végérvényesen és azokra nézve kötelezőleg állapíthatja meg. Ezen elfoglalt jogi álláspont alapján a királyi törvényszék nem bocsátkozott az alperes által felhozott és a szakértő bizottság eljárása és hatásköre ellen emelt kifogások bírálatába és csupán csak azt tette vizsgálat tárgyává, hogy a szakértő bizottság alakítása a szerződés szerint történt-e és nem hagyta-e figyelmen vagy elbírálaton kívül olyan számítás adatokat, amelyek a megváltási ár kiszámításánál valamelyik félre nézve haszonnal, vagy kárral jártak volna. Miután ily hiányokat a bíróság a szakértő bizottság eljárásában nem talált és ilyenek létezését az angol társaság sem tudta bizonyítani, a törvényszék a város keresetének helyt adott és az ellenfél viszonykeresetét elutasította, mert a keresetbe vett összeg megítélése a törvényszék jogi álláspontja szerint kizárja a viszonykereset jogi létét és alapját. Az angol részvénytársaság ugyanis viszonykeresetében kér-

Raucher Emilné, Glück Ilonka, Neuwelt Elza és Wiener Margit. (Az eredményt alább közöljük.)

Ezután szupéra vonult le a közönség. Egy órákor kezdődött a tánc. Mintha már megszűnt volna a „blaritság és nem táncolás” betegsége olyan kedvvel és olyan sokan táncoltak, kitarással, a lehetőségig jól — egész hat óráig.

És most megegyeszer konstatálnunk kell, hogy az estély a lehető legjobban sikerült. Eredeti, új, ötletes és kedves volt ott minden és mindenki, ami főleg a hölgyrendezés érdeme. A hölgyrendezésé, amely *Neumann-Fürst Mária*val az élén hetek óta fáradhatatlanul dolgozott a siker érdekében. És hogy a siker meg is volt, azt legjobban bizonyítja, hogy a tiszta jövedelem a felületes és hozzávetőleges számítások szerint meghaladja a 10.000 koronát.

A bál technikai részét különben *Grossmann Alfréd dr.* és *Heiner Jenő*, a művészeti részt pedig *Dolga Imre*, *Weisz Károly* és *Láncos és Illenc Lipót* rendezték.

A fényes sikerű estélyen jelen voltak:

Urasszonyok: *Assael Józsefné, Aufrecht Miksáné, dr. Austerweil Lászlóné, báró Bánhidya Antalné, Basch Simonné, dr. Bedő Árpádné, Belák Mórné, Blan Lipótné, özv. Blan Lipótné (Temesvár), Braun Gusztávné, Brandeis Henrikné, Cselkó Ar-*

pádné (Máca), Deutsch Andorné, Domán Sándorné, dr. Elek Oskárné, Eies Árminné, Eies Gézáné, dr. Fábry Sándorné, Fenyves Károlyné, Fedor Gyuláné, Freud Fülöpne, Frick Józsefné, Fuchs Ignácne, Fülöp Lajosné, Glück Dezsóné, dr. Grossmann Alfrédné, dr. Grosman Emilné, Halmay Andorné, Hanzu Nesztorné, özv. Hauser Károlyné, Hermann Gyuláné, özv. Hirschmann Albertné, Hoffmann Sándorné, dr. Issekutz Lászlóné, Jakabffy Miklósne, özv. Jakabffy Zoltárné, dr. Joles Adolfné, dr. Kassovitz Henrikné, dr. Kertész Miksáné, Kintzig Gézáné, Klein Bernátné, Klein B. Vilmosné, Kneffel Lajosné, Kovács Marcellné, dr. Krenner Miklósne, Léderer Simonné, Leopold Adolfné, Leopold Zsigmondné, Lócs Rezsóné, Löwy Zeigáné (Nagybecskerek), dr. Löwinger Miksáné, Mayer Miksáné, Mencer Jakabné, dr. Mittler Izidorné, Montág Manóné, Montág Sándorné, dr. Múlek Lajosné, Münz Mártonné, özv. Nagy Farkasné, dr. Nagy Sándorné, Nagy Zsigmondné, végvári Neuman Dánielné, Neuman Alfrédné, Petrovics Miklósne, Pick Ernéné, dr. Polonyi Jenóné, Pengrácz Jenóné, Pogány Mórinné (Budapest), Rajz Jenóné, Rancher Emilné, Rákai Miksáné, dr. Robitzek Ágostonné, Róth Samuné, Salgó Pálné, Sági Henrikné, Sámuel Arnoldné, Sándor Marcellné (Nagybecskerek), Schäffer Henrikné, dr. Schreiber Vilmosné, Schwarz Hermanné, Schwarz Józsefné, Seidner Bernátné, Seidner Dezsóné, dr. Seidner Erigyesné, Seidner Sándorné, Somogyi Józsefné, Steiner Józsefné, Steinitzer Józsefné, dr. Steinitzer Pálné, Szabó Albertné, dr. Szakolczay Lajosné, Székely Sámuelné (Nagyvárad), Szemes Sománé,

Szerényi Gézáné, Szűcs F. Vilmosné, Tenner Józsefné, idb. Tenner Lajosné, dr. Tisch Mórinné, dr. Tolnai Jánosné, dr. Vadász Ármánné, kunagotai Vajda Zsigmondné, özv. dr. Vertán Oskárné, Vörös Henrikné, Wallfisch Árminné, Well Józsefné, Weinberger Ferencné, Weinberger Jánosné, Weisz Márkusné és dr. Wiener Gyuláné.

Urleányok: *Assael Gitti, Bak Judit, Bánhidya Stefánia báróné, Boross Emma, Brandeis Cella és Ilonka, Cselkó nővérek, Deutsch Ella (Szentes), D'Orsay Klotild, Fábry Nóra, Fischer Irén, Fräukl Berta, Freud Irma, Frick Mili, Fülöp Jolán, Glück Ilona, Gattmann Irén, Halmay Madi, Jakobovics Boriska (Szeged), Joles nővérek, Justh Lisl, Kassovitz Gréte, Leopold Gizi, Littmann Margit, Longhi Zeenni, Mencer Irén, Montág Erzsébet, Münz Jolán, Nagy Lidi, Neuman Alice, Neuwelt Elza, Volkmann Alice, Róth Mariska, Salgó Piri, Steinhardt Erzsébet és Margit, Steinitzer Etta, Steinitzer Erzsébet és Ilonka, Singer Vilma, Szabó Anna és Klára, Szemes Lici és Margit, Szűcs Jolán, Tenner Erzsébet, Vajda Jolán, Vajda Mariette, Várad Margit, Vertán Sári, Verzár Erzsébet, Verzár Hermin, Verzár Kató, Vörös Magda és Wiener Margitka.*

A rendezőség tudatja a közönséggel, hogy az enyveshát képek holnap reggeltől a Boros Béni téri Amerikai Enyveshát üzletben vehetők át.

Nagy érdeklődés mellett tartották meg a tárgycsorszákat. 230 darab szebbnél-szebb tárgy került kiadásra. A számokat két bájos uri-

te a törvényszéket, hogy a szakértő bizottság megállapítását figyelmen kívül hagyva a törvényszék állapítsa meg, vagy esetleg egy e célra kiküldött bizottsággal állapíttassa meg a megváltási árat.

A vízvezetési társaság ügyvédjének Mandl Vilmos dr. nyilatkozata szerint a részvénytársaság az ítéletet megfelelőbbé, miután véleménye szerint az angol társaság ilyen tág körű bizottság ítéletének nem vette magát alá, miután a bizottságnak a szerződés szerint nem az volt a feladata, amelyet az magának és a bíróság neki tulajdonít.

Több koporsó, mint bölcső.

— Születés, házasság, halálozás a múlt évben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8

Szomorú az elmúlt esztendő története. Néztünk aradiaknak különösen szomorú. A város népességének szaporodásával már a népszámlálás adatának nyilvánosságra jutása óta sem büszkélkedtünk valami hangosan az aradiak szaporaságával, de még most egy esztendője is jól eső örömmel mutatunk rá a városi anyakönyv statisztikájára, mely szerint a születések száma elég tisztességesen multa fölül a halálozásokét. Sokasodunk! Irtuk. De egy esztendővel előbbre vagyunk és ebben az esztendőben a kenyér kilója 36 fillérre, a marhahús kilója pedig két korona negyven fillérre emelkedett!

László Ferenc, a városi anyakönyvi hivatal tisztviselője közli velünk azokat az érdekes adatokat, melyekből kitűnik, hogy a halál, sajnos, győzelmet aratott az élet egészséges ereje fölött. A népesedési mérleg szerint az 1911-ik esztendőben 89 egyénnel halt el több, mint a mennyi született. Élve született 1365 gyermek, halva született 19. Elhalt ezekből 175 még ebben az esztendőben.

A halál az aratásán 1454 személyt gyűjtött halomba az elmúlt évben, tehát a 89 el több koporsóra volt szükség, mint bölcsőre.

László ezzel szemben mennyivel romlott a mérleg az 1910. évhez viszonyítva. A születések száma kisebb, mert míg 1910. ben született 1405, addig 1911. ben 1365 nél le kellett zárni az anyakönyvet. A születések csökkenése mellett a képet sötét színűvé teszi a halálozások számának emelkedése. 1910. ben elhalt 1840 személy, 1911. ben 1454 új sir domborodik az aradi temetőben. Míg 1910. ben a születés tehát 65-el felülmúlja a halálozást, addig 1911. ben a halál 89-el győzedelmeskedik a születések felett. Tehát 114 koporsóval többet tettek az idén a földbe, mint tavaly.

A nehéz megélhetésnek rovására irandó az is, hogy 24 párral kevesebb jelent meg Szondy Béla anyakönyvvizsgáló előtt. Míg 1910. ben 484 pár mondotta ki a boldogító igent, addig az elmúlt évben csak négyszázhatvanan követték ezt el.

(Az újszülöttek)

László most már, miként oszlanak meg ezek az érdekes számok. Először is nemek szerint osztályozzuk. Megállapítható, hogy Aradon az elcsószás mindig a nőnemé: 609 fiú és 756 leánygyermek látta meg a napvilágot. Ebből fiú:

törvényesen élve született	501
törvényesen halva született	60
törvénytelen élve született	104
törvénytelen halva született	5

A leányok közül:

törvényesen élve született	374
törvénytelen élve született	101
törvénytelen halva született	10

Az alábbi kimutatás azt tünteti fel, hogy az újszülöttek által az egyes felekezetek mennyit vesztek és nyertek:

Fiú született összesen

róm. kath.	325, ezek közül elhalt	50
gör. kel.	80, " " "	10
izraelita	42, " " "	9
református	70, " " "	4
ág. hitv. ev.	27, " " "	2
gör. kath.	13, " " "	1

Leány született összesen

róm. kath.	388, ezek közül elhalt	58
gör. kel.	120, " " "	19
izraelita	60, " " "	3
református	101, " " "	13
ág. hitv. ev.	29, " " "	7
gör. kath.	14, " " "	—

(A szerelem számadása.)

A házasságok összege 400.

László: hány éves volt a legöregebb és a legfiatalabb vőlegény. Ezt az alábbi kimutatás precizen ismerteti meg:

20 éves vőlegény volt 2, 21 éves 2, 22 éves 2, 23 éves 7, 24 éves 38, 25 éves 55, 26 éves 63, 27 éves 40, 28 éves 33, 29 éves 26, 30 éves 22, 31 éves 15, 32 éves 15, 33 éves 20, 34 éves 10, 35 éves 5, 36 éves 10, 37 éves 3, 38 éves 10, 39 éves 5, 40 éves 6, 41 éves 6, 42 éves 5, 43 éves 3, 44 éves 4, 45 éves —, 46 éves 2, 47 éves 6, 48 éves 3, 49 éves 3, 50 éves 5, 51 éves 4, 52 éves 4, 53 éves 3, 54 éves 1, 55 éves 4, 56 éves 4, 57 éves 1, 58 éves 4, 59 éves —, 60 éves 2, 61 éves —, 62 éves 1, 63 éves 1, 66 éves 1, 67 éves 2, 69 éves 1, 75 éves 1, 76 éves 1, 77 éves 1.

A menyasszonyok természetesen többre vittek, mint a vőlegények, mert míg a 21 éves vőlegény volt a legfiatalabb, addig 16 éves menyasszony is már fejére tette a mirtus koszorút.

A menyasszonyok száma így oszlik meg: 16 éves 1, 17 éves 2, 18 éves 22, 19 éves 30, 20 éves 23, 21 éves 31, 22 éves 35, 23 éves 37, 24 éves 40, 25 éves 26, 26 éves 26, 27 éves 25,

28 éves 20, 29 éves 12, 30 éves 11, 31 éves 10, 32 éves 7, 33 éves 5, 34 éves 11, 35 éves 11, 36 éves 10, 37 éves 5, 38 éves 5, 39 éves 4, 40 éves 2, 41 éves 3, 42 éves 4, 43 éves 2, 44 éves 4, 45 éves 2, 46 éves 2, 47 éves 3, 48 éves 1, 49 éves 1, 50 éves 1, 51 éves 4, 52 éves 2, 53 éves 2, 54 éves 1, 55 éves 2, 56 éves 2, 57 éves 2, 58 éves 3, 59 éves 1, 60 éves 1, 61 éves —, 62 éves 1, 63 éves 2, 64 éves 1.

A házasságokat vallás szerint csoportosítva, az alábbi statisztikából kitűnik, hogy több volt Aradon a vegyesházasság, mint az egylekezetű.

Házasságot kötött.

R. kat. r. kat. al 165, r. kat. izr. val 10, r. kat. g. kel. vel 34, r. kat. g. kat. al 4, r. kat. ág. h. ev. vel 26, r. kat. ref. vel 62, Izr. izr. val 36, izr. g. kel. vel 1, izr. g. kath. sal 1, izr. ág. h. ev. vel 1, izr. ref. sal 4, g. kel. g. kel. vel 46, g. kel. ref. sal 14, g. kel. ág. h. ev. vel 1, g. kel. g. kath. val 10, ref. ág. h. ev. vel 7, ref. g. kat. sal 5, ref. ref. sal 16, ág. h. ev. ág. h. ev. vel 2, ág. h. ev. g. kat. sal 2, r. kat. baptistával 1, r. kat. unitáriussal 1, unitárius unitáriussal 1, luther g. kel. vel 1.

Ujból férjhez ment illetve nősült:

Elvált férfi	18
" nő	15
Özvegy férfi	46
" nő	74

Vallásra a születendő gyermeknél egyezségeket kötött 136 pár.

A foglalkozás változatos csoportosításából csak egy adatot ragadunk ki: azt, hogy a múlt évben a házasságok közt legtöbb a napszámos, utána a magánhivatalnok.

A kimutatás különben a következő:

Ács 8, asztalos 33, bádógos 1, borbély 15, birtokos 1, bankhivatalnok 3, cserepes 3, cipész 22, esztergályos 1, főerdész 1, főszolgabíró 2, fényképész 1, főhadnagy 5, gépész 11, hentes 11, háztulajdonos 3, j.-bíró 1, inas 4, kofa 1, kefékötő 2, kocsis 4, kőműves 20, kovács 3, kereskedő 30, korosmáros 2, katona 3, közsörüs 1, kosárfonó 1, lakatos 14, lapszerkesztő 1, malomtulajdonos 1, mérnök 5, mészáros 2, magánhivatalnok 36, miniszteri fogalmazó 1, napszámos 45, nyomdász 4, orvos 6, pincér 18, pü. szemléssz 2, sütő 33, szobafestő 15, szabó 17, szolga 2, szobrász 5, tanár 2, tanító 2, törvényszéki jegyző 2, ügyvéd 2, vállalkozó 4, városi hivatalnok 6, vasuti hivatalnok 20, vasuti alkalmazott 17.

A menyasszonyok foglalkozása a következő volt:

Varrónő 24, varróleány 9, szülésznő 2, főzőnő 16, virágkötő 4, fodrásznő 2, női szabó 1, felíró 3, postásnő 1, magánhivatalnoknő 6, család 19, napszámosnő 12, tanítónő 3, vasalónő 4, szobaleány 6, bejárónő 3.

EGYESÜLETI ÉLET

(*) Nyomtatványkiállítás. Az aradi könyvnyomdászok szakcsoportja és a budapesti Szakkör szombaton és vasárnap nyomtatvány kiállítás rendezett a Weitzer János utcai polgári fiúiskolában, mely igen szépen sikerült és sokan látogattak. A kiállítás másodnapján délután folyt le a szakelőadás. Buday Gyula előnök nyitotta meg a kiállítást, majd Wankó Lajos a budapesti Szakkör titkára és a „Grafikai Szemle” szerkesztője tartott ismertető előadást. Ezzel kapcsolatosan az aradi Nyomdász Szakcsoport által meghirdetett levélfej pályázatnak bírálati eredményét is közölte. Hozta, 16 pályázó 30 pályamunkával vett részt ezen a nemes versenyben. Díjakat nyertek: Klein Mór, Eibenschütz Adolf. Dícsértet nyertek: Földvári N. Imre, Nagy György, Kolesz János, Kovács Ferenc, Steiner Mór, Oravets Miklós, Lovrov Ferenc és László Ferenc. A többi pályamunkák is elég jól sikerültek.

leány Wiener Margitka és Neuwelt Elza húzták ki A hölgyeknek Mandl Vilmos dr. és Domán Sándor fogékodtak. A nyertes számok a következők:

50, 69, 89, 96, 110, 115, 117, 127, 130, 138, 162, 166, 170, 185, 189, 191, 193, 196, 202, 227, 233, 262, 277, 290, 298, 299, 300, 307, 335, 343, 352, 400, 402, 404, 441, 476, 523, 530, 551, 556, 567, 588, 603, 615, 665, 688, 720, 744, 756, 771, 808, 820, 837, 856, 841, 894, 895, 920, 935, 959, 977, 1013, 1019, 1054, 1063, 1071, 1073, 1074, 1082, 1101, 1108, 1117, 112, 1124, 1187, 1192, 1213, 1216, 1226, 1237, 1257, 1260, 1274, 1281, 1287, 1292, 1304, 1315, 1348, 1356, 1363, 1395, 1404, 1409, 1413, 1423, 1429, 1466, 1521, 1522, 1573, 1577, 1597, 1608, 1646, 1648, 1694, 1807, 1814, 1843, 1856, 1862, 1922, 1933, 1954, 1974, 1975, 1985, 1988, 2033, 2040, 2047, 2108, 2108, 2109, 2129, 2152, 2191, 2206, 2242, 2252, 2270, 2281, 2291, 2302, 2346, 2393, 2398, 2412, 2441, 2459, 2471, 2475, 2496, 2516, 2526, 2557, 2571, 2603, 2657, 2688, 2694, 2704, 2706, 2733, 2803, 2821, 2844, 2861, 2867, 2863, 2898, 2916, 2921, 2926, 3007, 3020, 3027, 3046, 3068, 3081, 3123, 3156, 3182, 3235, 3236, 3289, 3300, 3311, 3312, 3321, 3330, 3336, 3350, 3377, 3383, 3387, 3413, 3430, 3432, 3443, 3473, 3494, 3508, 3509, 3518, 3549, 3563, 3574, 3579, 3607, 3610, 3614, 3620, 3623, 3628, 3639, 3720, 3726, 3740, 3764, 3770, 3793, 3808, 3814, 3839, 3841, 3858, 3871, 3877, 3881, 3912, 3926, 3949, 3957, 3963, 3964, 3982. A nyertesek a nyereménytárgyakat 1912. január 15-ig Schulhof Károlyné (Minora-palota I. em.) a kihúzott sorsjegyek ellenében átvehetik.

Rossz az egészség, rossz az iskola.

— Aradmegye közigazgatási bizottságából. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta januári rendes ülését Urbán Iván főispán elnöklésével. Az előadók közül Róka József pénzügyigazgató a decemberi adóbefizetésekről tett jelentést. Ezek szerint decemberben 422.383 korona egyenes adót, az előző havinál 151.049 koronával kevesebbet; 24697 korona hadmentességi díjat, az előző havinál 1578 koronával többet és 325.036 korona közvetelt adót, a múlt havinál 33.287 koronával többet fizettek be.

Borsos Béla dr. tiszti főorvos jelentése a közegészségi állapotok rosszabbodásáról számolt be. Az egészségi viszonyokat a megyében sürűn fellépett járványos betegségek tették rosszabbá. Legnagyobb mérvben a vörheny pusztított 146 megbetegedéssel és 10 halálessel. A diftériának 75 betege és 12 halottja, a hasi hasnyának 40 betege és 4 halottja, a kanyaróknak pedig 25 betege volt.

Varjassy Árpád kir. tan., tanfelügyelő jelentésében ismét a görög keleti román felekezeti iskolák szomorú viszonyaira mutatott rá tapasztalatai alapján. A tanfelügyelőség rendes vizsgálódásai nem multhatnak el anélkül, hogy egy vagy több helyen ne tapasztaljanak az oktatástörvény terén nagy hiányokat, mulasztásokat. — Szomorú például a helyzet Kesztemén (Almásmén) községben. A gör. keleti román felekezeti népiskolája olyan dűledező, életveszélyes volt ebben a községben, hogy a főszolgabíró három év előtt bezáratta a rozszant iskolát. Az almásménesi gyerekek azóta — tehát három esztendőn át iskola nélkül növekedtek föl. Állami iskolára nem adott pénzt a kultuszminisztérium, közsegít nem tudott létesíteni a szegény község. Most azután mégis a román hitközség szánta rá magát, hogy rendes, egy tantermes iskolát építtet, amelynek tanítói állása szervezéséhez a közoktatási kormány jóváhagyását kéri.

Csermőn talált iskolát a tanfelügyelő, de ez a szintén görögkeleti felekezeti iskola is megérett a bezárára. Épülete dűledező, ablakai épen csak rajta vannak a falon és a téli időjárás ellen alig nyújtanak védelmet az apró románygyerekeknek. A közigazgatási bizottság mai üléséből árt az egyházi főhatósághoz, hogy a csermői iskolát hozza rendbe.

A nádalmási felekezeti iskola épülete ellen nincsen panasz, hanem a tanítónő Daszka Katalin nemcsak a magyar nyelv tanításában, hanem egyáltalán nem tud megfelelő tanítási eredményt felmutatni. Ezt a tanfelügyelőség abból az alkalomból állapította meg, hogy a tanítónő állami fizeteskiegészítést kért, amelyet a fentiekre való tekintettel természetesen nem hozott javaslat.

Bajok vannak azonban a nagy, kilenc tantermes megyesegyházai állami iskolánál is. Az itt alkalmazott Takács Mária óvónő ellen ugyanis fegyelmi vizsgálatot rendelt el a közigazgatási bizottság. Takács Mária, aki a tanítás terén szépen működött, sehogyse fér össze tanítótársával és hét megyesegyházai kollegája irásban bejelentette, hogy ők helyezték át magukat, ha a békebonító óvónő tovább is Megyesegyházán marad. Most pedig az iskola gondnokasága kért fegyelmet Takács Mária ellen, akit többek között azzal is vádolnak, hogy egyik növendékét állandóan durván gúnyolja.

VIDÉK.

Fábián Lajos egyházmegyei tanácsbíró. A nagyszalontai ref. egyházmegye kiküldött bizottsága, névszerint Balogh Ambrus esperes, Széll Kálmán, Bőszörményi Lajos, Bladházy Kálmán, Balogh Elek dr. és Szarka Sándor dr. egyházmegyei tanácsbírók ma bontották fel a néhai Fábián László volt tanácsbíró állására

beérkezett szavazatokat. Az egyházak választása majdnem egyhangulag Fábián Lajos dr. aradi kir. törvényszéki elnökre esett, akit a tavaszi egyházmegyei közgyűlésen fognak ünnepélyesen beiktatni állásába.

Arad kétmillió kölcsöne.

— Drága a pénz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

A törvényhatóság pénzügyi bizottsága ma délután Vannay Gyula tanácsnok elnöklésével tartott ülésén nagyobb szabású pénzügyi transzaksió végrehajtására készül, azonban beható tanácskozás után kint, hogy a külföldi tőkések tudománya sem nagyobb, mint a hazaiaké. Ők sem ajánlanak csodaszereket a város finansziális helyzetének gyógyítására, már pedig a mai pénzügyi viszonyok között a város nem segíthet más, mint a minden gyógyító erőt magában foglaló községi kötvény kibocsátási jog.

Ennek az igazságnak a megállapítására egy francia pénzügyi intézet ajánlata vezérelte a pénzügyi bizottságot. — A törvényhatósági bizottság közgyűlése, de különösen a pénzügyminiszter többször kifejezte ugyanis azt a véleményét, hogy a folyószámla és a függő kölcsönök oly óriási terheket raknak a városra, amelyek alatt maholnap összeroppan és ezért a törlesztéses kölcsön típusát forszírozta. Varjassy Lajos polgármester a már megszavazott és felvett folyószámla kölcsönök átváltoztatása, továbbá a közel jövőben szükségessé váló beruházások fedezése céljából két millió koronás törlesztéses kölcsönre kért több felől ajánlatot. Összeköttetésbe lépett Schwimmer Pál budapesti francia konzullal is, aki hajlandónak mutatkozott arra, hogy a francia tőke érdeklődését Arad város iránt felkeltse. A párisi Bank-Regionale, a francia vidéki pénzügyi intézetek országos központja tett is ajánlatot és hajlandónak mutatkozott egy tizenkét millió törlesztéses kölcsön folyósítására. Eltekintve attól, hogy 5-17 százalékos a pénzért és hogy a tizenkét millió helyett csak tíz és fél millió koronát ad a városnak, minthogy 87 frankos árfolyammal számítaná a jelzálog kötvényeket, eltekintve továbbá attól, hogy a papírok börzei jegyzésének költségeit, — továbbá a magyar és francia bélyegilletéket a városnak kelleire elviselnie, a kölcsönügylet megkötését az teszi lehetetlenné, hogy a párisi pénzügyi intézet a várostól községi kötelezvények kibocsátását kéri. Ha Arad abban a szerencsés helyzetben lenne, hogy önálló kötvénykibocsátási joggal rendelkezne, akkor nem futkosna fűhöz-fához terhes feltételi pénzért, hanem szolid alapon és jórészt itthon Aradon bonyolítaná le finansziális műveleteit. A pénzügyi bizottság napirendre tért a párisi ajánlat felett.

Ugyanígy sorsra jutott az osztrák Bodencreditbanktól, továbbá a budapesti kartellbankok ajánlata is, mert valamennyi túldrága és a város szorult helyzetének kioldására van alapítva.

A pénzügyi bizottság valamennyi ajánlat elvetését hozza javaslatba a közgyűlésnek, mert valamennyit terheseknek és elfogadhatatlannak tartja, javasolja továbbá, hogy a város a kölcsön felvételét kedvezőbb időkre halasztza el, a feltétlen sürgős beruházásokra pedig ismét folyószámla kölcsönt vegyen fel.

A pénzügyi bizottság ismételt felhívja a közgyűlést arra, hogy a pénzügyminiszterrel az önálló városi kölcsönkötvény kibocsátási jogát kérje, illetve, hogy a pénzügyminiszter a törvényhozástól azt eszközölje ki.

A tőzsde halottjai.

— Szerencsétlen börzespekulánsok. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 8.

Egy előkelően öltözött idősebb uriember tért be — mint fővárosi tudósítónk jelenti — az Erzsébet-kórház fürdőbe. Alig töltött néhány percet a kabinjában, revolverdurranás hangzott ki. Amikor rátörték az ajtót, a pamlagon vérző fejjel, eszméletlenül találták. A sebesültet a mentők a Rókus-kórházba vitték, ahol csakhamar meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot a kiderítette, hogy az öngyilkos Sziklai Jenő, a szegedi gyújtógyár ötvenhét esztendőes főtisztviselője.

Az életunt emberről a következőket jelentik nekünk Szegedről:

Sziklai Jenő sorsa nagy részvétet keltett a város kereskedelmi és ipari társaságában, mert az életunt ember egyik vezetője volt a közgazdasági életnek. Titkára volt az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés szegedi kerületének, továbbá a Szegedi Kereskedelmi testületnek. Kitűnő állása volt és azt hitték, hogy az anyagi gond távol van tőle. Jótormán senki sem sejtette, hogy a komoly ember a tőzsdei játékszenvedelem rabja. Gyakran utazott Budapestre, de mindig olyankor, amikor a gyújtógyárnak volt ott elintézni valója. Sziklai ezeket az alkalmakat mindig fölhasználta arra, hogy a tőzsdén játsszon.

A szerencsétlen játékosok közé tartozott, ami végzetesen megbillentette vagyoni egyensúlyát. A múlt hét derekán is a fővárosba utazott. Feleségének s egyetlen leányának azt mondta, hogy üzleti dolga van Budapesten. Pedig akkor már a halál gondolatával hagyta el a családját.

Mivel a fővárosban hiába keresett kibuvót anyagi csődje ellen, szombaton délelőtt eldobta magát az életet. Két levelet hagyott hátra, egyikben feleségétől és felnőtt leányától vett érzékeny búcsút, a másikban, amelyet egy szegedi barátjának írt, elmondja, hogy tőzsdevesztései kergették a halálba. Sziklai Jenő holttestét hazaszállítják Szegedre s ott teszik örök nyugalomra.

Alexandriából jelentik: Reynolds Tódor, a Rodocanachi nagy bankház főnöke öngyilkosságot követett el. Fejbelötte magát s rögtön meghalt. Súlyos börzevesztés kergette a halálba. Egy héten belül ez már a második eset Alexandriában, hogy öngyilkosságot követ el egy bankház vezetője.

Párisból táviratozzák: Delpêche toulou-i bankár tegnap csődöt mondott. A passzív meghaladja a két milliót. Többnyire kis embereket károsított meg. Delpêche, akit szerencsétlen börzespekuláció kergetett a csödbe, amikor látta, hogy tönkrement, morfiumot vett be, de megmentették. A csödbe jutott bankház egész Franciaországban megbízható, szolid cég hírében állott. A bankház bukását rendkívüli izgalommal tárgyalják egész Franciaországban.

Bukarestből jelentik: Haitas bankár millióra menő adósság hátrahagyásával tegnap megszökött. A bankár nemrég nyitotta meg irodáját, mely jól jövedelmezett, de később Haitas tőzsdeműveletekbe ereszkedett, melyek tönkre tették. A román karácsony alkalmával számos esedékes fizetést kellett volna eszközölnie, de haladékot kért. A hitelezők kára körülbelül 800.000 korona.

Rendőr a női osztályon.

— Riadalom a gőzfürdőben. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, január 8.

A budapesti Klauzál-utcai Nőfürdő női osztályának ma este különös vendége volt. A nagyteremben, ahol a forróvízes bazin van és ahol a legtöbb voltak karsu és kövér hölgyek, szőkék és barnák, alacsonyok és magasak, a párs és nő illatoktól bódult levegőben egyszerre megjelent egy rendőr. Egy rendőr, egy komoly rendőr, fekete, kifent bajusszal és sikkal a fején. Megrázó tumultus támadt, ahogy a modern írők mondanák. A nők ijedten bujtak a víz alá, többen a zuhanyok alatt kerestek menedéket. A szegényebbek sikoltozni kezdtek. Volt aki sirt is. A rendőr kemény legény volt. Két lépést előre lépett.

— Mit abajgatnak? — mondta. De aztán megrettent. Valami félelmeset láthatott. Mert sarkon fordult és kiugrott az ajtón. A női osztály néhány perc alatt üres lett. A hölgyek tisztán, de mélyen sértve távoztak. Miért jött be a rendőr? — kérdezték egymást. A hamisabbak némi mélabuval, sőt epedezve firtatták az esetet.

— És ha már bejött, miért nem maradt ott? —
Néhány telhetetlen kövér polgártársnő viszont más véleményre kockáztatott:

— Ah, miért csak egy gyalogos vizített a fürdőben? Ha egy szakasz lovasrendőr vágatott volna köznök...

A szokatlan eset magyarázata: A férfi osztályon egy vendég rosszul lett. A fürdőszolgák a Wesselenyi- és Klauzál-utcai sarkán posztoló rendőrt főttek, aki néhány perc múlva, ahogy mondani szokás, már a helyszínen volt. De eltévedt a fürdő labirintusában és tévedésből a fürdőző nők közé nyitott. Annyi történt. És semmi más.

MULATSÁGOK.

Sport-bál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Szombaton este az Aradi Testgyakorlók Köre vonult a bálterembe. A Központi szálloda nagytermének karzatát izlésesen összeállított tombola-tárgy halmaza díszítette.

Kilenc óra felé már sűrűn érkeztek vendégek, kiknek sorában igazán sok szép asszonyt és leányt láttunk. Fél tízkor kezdődött meg a tánc, az első négyest 60 pár táncolta. Fél tizenkettőkor kezdődött a tombolajáték a felkért jegyeladó bizottság hölgy tagjai közül Pfeifer Margit adta el a legtöbb jegyet, a rendezőség részéről igen szép és értékes ajándékokot kapott.

Szünet alatt szavazás folyt a legjobb táncos nőre, legtöbb szavazatot Auster Ilonka kapta, akit szintén szép tárggyal lepelt meg a rendezőség, a fényesen sikerült mulatság reggel ért véget.

A megjelent hölgyek névsorát a következőkben állította össze a rendezőség:

Urasszonyok: Denhoff Sándorné, Schrack Lajosné, Lányi Józsefné, Boros Imréné, Berger Jakabné, Székely N. né, Spigel Jakabné, Zajonszkovszky Jánosné, Rózsa Kálmánné, Kurtag Mártonné, Lázár Józsefné, Palkó Lajosné, ösv. Korber Béjáné, Fehér Karolyné, Krebacz Józsefné, Kulcsár Józsefné, Schwartz N. né, Ékes Józsefné, Mayer Róbertné, Stauffer Károlyné, Páffy Kálmánné, Bernhardt Mátyásné, Borbély Jánosné, Wolf Károlyné, Endrey Györgyné, Aszter Románné, ösv. Solymos Vilmosné, Pfeifer N. né, Szelelke Karolyné, Friedler Emilné, Stengel Hermanné, Schwarcz Sándorné.

Urleányok: Buday Mariska, Kölessey Katica, Román nővérek, Grünson Franciska, Lázár Rózsa, Korber Vilma, Krebacz Zefin, Kalmár Nusi, Ékes Rózsa, Stauffer Annika, Schwartz Janka, Borbély Mariska, Bednar Mariska, Hőgye Juliska, Solymos Margit, Szelelke Mariska, Stengl

Giza, Anster Ilonka, Tassy Melvin (Simánd), Fodor Irma, Iles Katica, Zajonszkovszky Annika, Fehér Lili, Wolf Saci, Kulcsár Etel, Schwartz Mini, Ékes Aranka, Bernhardt Margit, Kalocsay Rózsa, Endrey Rózsa, Berger Ilonka, Boros Mici, Friedler Margit, Balogh Jolánka, Barna Margit, Mayer Mici.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedd: Artatlan Zsuzsi, operett. A) bérlet. Szombat: Kis gróf, operett. B) bérlet. Csütörtök: Igli di akok, operett. C) bérlet. Péntek: Szamossy—Környey—Dienzl nagy hangversenye. A) érietszünet. Szombat: Nincs tovább, vígjáték. Bemutató-előadás. A) bérlet.

* **Manen Joan hangversenye.** Aki a korszakallas, kissé hidegtekinetű spanyolt a pódiumra lépni látta, először egy szfinx-féle alakot láthatott maga előtt. Vajon mit rejt magában a „csodabegedűs”, ahogy a falragaszok már hetek óta hirdették? A 28 éves barcelonai születésű művész, ki 9 éves korában kezdte meg amerikai körutjait s 14 éves korától fogva Európán is végigutazik évről-évre, ugylátszik, a nemrég elhunyt honfitársának, Sarasaténak örökébe lépett, bár közben operákat is ír. Legújabb operáját a Fáklyatáncot 1909-ben adták megjeleni Frankfurtban. Legalább erre predestinálja mesés technikája, mely mellett azonban déli vérnek tüze is fellobog, ahol kell. Saint-Saensnek francia esprit-vel telített hangversenyében főleg a 2. tétel kantilénája s a 3. tétel csapongó rondója keltett élénk hatást. A Bach szonáta kíséret nélküli előadása a ma már félig-meddig zenetörténeti jelentőségűvé háttérbe szorult stílnél fogva a megértést csak Bach ismerőinél érte el; mások csak az előadó művészetét élvezték benne. Beethoven G-dur románcával mély érzését tárta fel: a Joachim-iskola se találhatott volna benne kifogást. Schubert és Bazini darabjai helyett hallottuk a Fülemlé énekét és az Arragonai táncot Sarasatétól. Különösen az elsőben exzellált elbájosító üveghangjaival és kristályszerűen pergő és gyöngyfűzőként egybefundó trilláival. A közönség konstata: így a fülemlé se tud trillázni. A másikkban nemzeti ritmusait tanulunk megismerni, melyek sok tekintetben hasonlatosak az olasz zenéhez, bár talán több változatosság van benne, legalább Manen előadása szerint. Last not least maradt az utoljára Burmestertől hallott (vagy Ysaieitól?) Paganini-féle J. palpiti: szívdobogás, mit a hallgató kap a bámulattól az örületes nehéz, dupla flageolet-k hallatára. Manen játéka végzett velük. Ráadásul saját kissé terjedős Chansorjít és Schubert Träumereijét játszotta (a g. huron) a halás közönségnek. A kíséretet Dienzl Oszkár látta el szokott virtuozitásával, melyet lapozójának ügyetlensége se csökkentett: önálló számnak Liszt Valse impromptuját, ráadásul Csajkovszki dalát szöveg nélkül adta elő. A minden tekintetben sikerült hangversenye harmóniáját csak a karzati ajtó csapkodása s a túlmeleg börtönte meg. Máskor jó volna erről is gondoskodni.

dr. W. J.

* **Szamossy—Környey—Dienzl.** A pénteki hangverseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A közreműködő három művész érietsítette a színgazdagot, hogy oly műsört állítottak össze, amely az egész estét be fogja tölteni. Értékes számoktól áll a műsor, amely főleg opera-áriákból és műdalokból fog állani. A hangverseny műsorát a művészek a következőképpen állították össze: 1. Zongora-szám: Dienzl Oszkár. 2. Puccini: Aria Toscából — Környey B. 3. Verdi: Aria Don Carlosból — Szamossy E. 4. Wagner—Grallegenda Lohengrin — Környey B. 5. Wagner: Erzsébet belépője, Lohengrin — Szamossy E. 6. Zongora-szám: Dienzl

Oszkár. 7. Puccini: Kettős, Nyugat leányából — Szamossy és Környey.

* **Két érdekes felolvasó.** A Kölessey egyesület felolvasásainak második sorozata e hó 16-án kezdődik igen érdekes előadással. Az érdekeség mindenekelőtt az előadók egyéniségéből származik. Egy esztendője, hogy Aradon és azóta Budapesten is figyelmet keltettek egy fiatal asszonynak tartalmas és a nyelv színes erejében feltűnő versei. *Grallertné Martiny Hilda* az új fiatal költő, aki január 16-án néhány új költeményét fogja bemutatni a Kölessey-egyesület közönségének. A másik előadó *Erdélyi Pál dr.*, a kolozsvári egyetemi könyvtár igazgatója lesz. A legszebb magyar könyvtár igazgatója, kiváló esztétikus író, az Erdélyi Múzeum szerkesztője, a XIX. század híres magyar filozófusának és írójának, Erdélyi Jánosnak a fia. A kolozsvári egyetemen előadó tanár is. A Kölessey-egyesület tagjai a múlt év novemberében kapott igazolvánnyal ingyen vehetnek részt ezen és a márciusig rendezendő felolvasásokon. Új tagok az 1912-ik évre járó 4 korona tagdíjért kaphatnak ily igazolványt.

* **Az indiai durbér.** Azt a leírhatatlan keleti pompát és tündéri fényt, melyet csak India produkálhat és melyet mind összehordtak György király indiai császári koronázására, most mutatja be eredeti mozgóképben az Uránia színház. A fejedelmi látványosságot még kedden és szerdán tartják műsorán 175

* **Artatlan Zsuzsi.** A színtársulat holnap S. Gilber operettjét, az Artatlan Zsuzsit játssza, amely az évad eljén oly nagy sikert aratott Aradon. Az operett az ismert kitűnő színpozsztásban kerül színre.

* **Herczeg ciklus.** A színtársulat legközelebb folytatja a múltban oly nagy sikerrel megkezdett irodalmi ciklust. Ezúttal Herczeg Ferencnek, a kiváló magyar írónak három színdarabja fog színpadra állni. Előadják a *Bizánc* című történelmi tragédiát, a *Három testőr* és a *Gyurkovics leányok* című vígjátékokat. Az első előadás bevezetésére a színtársulat meghívja magát Herczeg Ferencet, aki a meghívást valószínűleg elfogadja.

* **Nincs tovább.** A Vígsházban *Földes Imre* nagyszerű drámája a *Nincs tovább* aratta ebben a szezonban a legnagyobb sikert. Ezt a nagyszerű drámát mutatja be most szombaton a színtársulat. A színdarab leghatásosabb része a második felvonás, amely egy baccarat szobában játszódik le. A közönség megismeri a kártyaszoba izgalmas levegőjét. A színmű szombaton körül bennutára és részt vesz benne az egész drámai személyzet.

* **Kocián-Eisner nagy hangversenye** iránt, amelyet e hó 20-án, szombaton este 8 órakor tartanak meg a Fehér Kereszt nagytermében, városszerte nagy az érdeklődés. Jegyek Weisz Leó könyvkereskedésében már kaphatók.

* **Az Apolló-színház vígjáték slágere.** Tegnap mutatta be az Apolló-színház az első vígjáték slágerképet a közönség teljes tetszése és elismerése mellett. A pipócési társadalom a címe a nagyszabású, több felvonásból álló humoros filmnek, amely a legmulatságosabb karrikatúrákat viszi a néző elé. Bőven vannak ebben a képen a kisvárosok groteszk alakjai s kacagásra késztető dolgaikkal mulattatnak bennünket. Az a siker, amelyet az Apolló elért az első humoros slágerrel, megnyitja a diadalutját az ilyen zenés képeknek. A pipócési társadalom nemcsak kedélyes szórakozást nyújt, hanem szatirikusan jellemez is és ezért kétszeresen érdemes arra, hogy végignézzük. A kinematográfia eme újítását figyelmeztetjük ajánljuk a közönségnek. A humoros slágeren kívül különben még több érdekes és eredeti kép teszi változatossá és gazdaggá az Apolló keddi műsorát.

177

* **Wagemuth hadnagy kalandja.** A kinematográfia újabb és újabb alakokat szerepeltet, akik mesteri dolgaikkal csakhamar tulszárnyalják a régi zenészeket. Sherlock Holmes elhagyta Nick Winter, őt pedig a fenomenális Wagemuth hadnagy, akinek pompásan beállított kalandjai példátlan népszerűsége tettek szert a közönség körében. Az Uránia-színház drága pénzben szerzi

be a Wagemuth filmeket, melyek közül most is fenomenális kép szerepel a műsoron. Wagemuth az új fegyver leírását viszi magával, amiről tudomást szerez a francia követség. A követ és felesége elhatározzák, hogy törbe ejtik a hadnagyot. Színelvű utcai támadást rendeznek, a hadnagy udvariasan segítségére siet a hölgynek, aki szívesen meginvitálja a lakására. A szalonban egyszerre megnyílik egy sülyesztő és Wagemuth a pincébe zuhan, ahol támadói megkötözik, elszedik papírjait és magára hagyják. Wagemuth egy törött palackkal elvágja köteleit és kimenekül. Segítségért siet és csakhamar visszatér egy csapat tengerészszel és sikerül ártalmatlanná tennie a veszedelmes társaságot. Izgalmas jelenetek kergetik egymást azon a mesés szép képen, mely ismét diadalt jelent az Urániának. 175

A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta előrangú cigányzene. 5757

Aradi származásu magyar kém.

— Szabadulás az orosz börtönökből. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Lux kapitány kalandos szökésének híre bejárta az egész világot s mindenütt nagy feltűnést és nagy érdeklődést keltett. Az utóbbi napokban többet beszéltek és többet írtak kémeiről és kémkedési rendszerekről, mint esztendő óta. Sokat vitatták, hogy van-e joga, nincs-e valamelyik államnak, rabbá tenni egy szomszédos ország szabad polgárát azért, mert kellemetlennek, vagy veszedelmesnek tartja, holott megelégedhetnék azzal is, hogy örökre kitiltja határai közül. Attól úgy sem kell tartania, hogy az ilyen módon kitiltott újból visszatér, mert biztos lehet abban, hogy nyomban felismernék. A nagy nyilvánosság nem ismeri a titkos ügynököket, ők azonban annál jobban ismerik és annál elővigyázatosabban ellenőrzik egymást.

Néhány esztendővel ezelőtt egy aradi származásu, közös hadseregbeli tisztet L. A.-t fogtak el Oroszországban, ahol titkos megbízatásban járt. Több jelből arra következtettek, hogy kémekkel van dolguk. Nyomban bíróság elé állították, ahol — tudva azt, hogy milyen sors vár rá, — kétségbeesetten tagadta titkos megbízatását. Azt állította, hogy vándorló esztergályoslegény s felmutatta bizonyítványait, melyek szintén ezt tanúsították. Az orosz hatóságok azonban nem akartak hitelt adni az írásoknak. A gyamus embert elvitték egy esztergályosműhelybe s azt mondták neki, hogy készítsen egy széklábat, ha a szakmába tartozónak mondja magát. A tiszt természetesen hozzá sem tudott kerdeni a munkához, mire börtönbe vetették. Elvesztettnek látszott, mikor egy hirtelen támadt ötlete kisegítette. Belsőben abban az időben követtek el egy rablói alkalmatosságot, melynek tettesét nem tudta elfogni az osztrák rendőrség. A fogságba került tiszt, rabsága második napján, újból felkérkedezett a vizsgálóbíróhoz, akinek nagy titokban elmondta, hogy ő valóban nem esztergályos, hanem a bécsi rablói alkalmatosság tettese. Együttal pontosan jegyzőkönyvbe mondta a rablói alkalmatosság elkövetésének minden egyes mozzanatát. Minthogy hajthatatlanul megmaradt annál az állításánál, hogy ő a rablói alkalmatosság, az oroszok végre is kiszolgáltatták az osztrák hatóságoknak. Az ötletes magyar fiút esendőre kisérték Bécsbe, ahol természetesen nyomban szabadlábra helyezték s még kitüntetések is kaptak. Ma már ezredes.

Most, amikor annyit írnak a francia katonatisztról, aktuális nyilvánosság a hozzá Lux

kapitány magyar elődjének történetét. Ez a bator, ötletes, elszánt fiú nem kevésbé szenzációs módon szabadult ki a fogságból, mint világszerte emlegetett, francia kollégája. De hőstettéről, ötletességéről csak azok tudnak, akik személyes ismeretében állnak vele. Reklámozni nem kapott annyit, mint Lux kapitány.

Structollas kalapok, ragyogó butonok...

— Prohászka püspök a magyar társadalomról. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 8.

Vasárnap délelőtt tartotta meg Budapesten évi rendes közgyűlést a Szociális Misszió Társulat a Szent István-Társulat nagytermében. A közgyűlést Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök nyitotta meg és beszédében a többi közt ezt mondta:

A pesti társadalomban és a magyar társadalomban az volt a föltagadásuk, hogy csorba esik az előkelőségen, ha az ember szociális alkodik. Azt gondolták, hogy ez a sport férjhez nem ment leányoknak a jutaléka, vagy pedig a kávéházakat nem látogató, kivetkezésképpen vasárnap délután magukat agyonmúó tanítónők sorsa. Ez egy kultur-barbárság. A komoly szociális munkát nem lehet gyermekre, vagy divatbarátokra bízni, hanem csak a sötét, nemesebb értelműben vett emberekre, akár férfiakra, akár hölgyekre. Ezt a munkát komolyan kell végezni és aki ezt a kötelességet teljesíti, az nagy szolgálatot tesz nemcsak azoknak a szervezőknek, hanem főleg ennek a délelőtti pikkertirozó, délutáni tarokkozó, este kalábrászó, éjjeli mulatozó, reggel hosszan alvó, nappal nem dolgozó, a zsidót szidó, adósságában megfúló magyar társadalomnak.

Aki szociális téren komolyan dolgozik komoly szellemi fölényre és emelkedettségre tesz szert. Midőn az a főhercegasszony a kórházba elmegy, akkor bizonyosan nem arra gondol, hogy minél nagyobb butonok ragyogjanak a fülében, minél nagyobb structollas kalap legyen a fején és minél csodásabb ruhájú legyen, hanem rajta, hancs odáll egy mosóruhában, mert ez a stílusa a munkának és stílusa annak a miliónek. A társadalmon nem toalettekkel lehet regizni, hanem csak lélekkel és mindnyájan tudjuk, ahol a toalettkből tulsok van, ott a lélekből kevés van.

A püspök nagy hatást keltett beszéde után különböző jelentéseket terjesztettek elő, majd újra megválasztották a társulat mult évi vezetőségét.

SPORT.

+ Magyar labdarúgók győzelme Londonban. A Ferencvárosi Torna Klub, a legjobb magyar labdarúgó-csapat németországi diadalmos szereplése után ma Angliában szerzett diadalmat a magyar sportnak. Ma délután mérkőzött ugyanis a magyar csapat a Londonnal szomszédos Woking városbeli football csapattal és ellenfelét 3:2 arányban legyőzte. A Woking ugyan meglehetősen közepes tudásu az angol amatőr csapatok között, de azért mégis nagy jelentőségű a ferencvárosiak győzelme. Alig tudta még kontinentális egyesület elérni azt, hogy az évszázados multu angol footballistákat hazájukban legyőzze. A magyar sportkörök föléigazított érdeklődéssel várták a londoni mérkőzés eredményét, amely késő este jutott el Budapestre és onnan az ország minden részébe. Ez az érdeklődés megújul szerdán, amikor a Ferencvárosi T. K. az English Wanderers, az angol amatőrök válogatott csapatával játszik a londoni Cristal Palace pályán.

Fegyházra ítélt póstarablók.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 8.

Két fegyházviselt ember merénylete hozta izgalomba a mult év augusztus tizenhetedikén az országot. Pálincás János és Horváth-Betyár György, amaz huszonhét és fél, az utóbbi három esztendő óta a fegyházban, fényes nappal kirabolták Budán az Attila-köruti fiókpostahivatalt.

A két gonosztevő a soproni fegyházban kötött ismeretséget. Ott találkoztak, először, s mikor kiszabadulásuk után Budapesten újra összerúgtak, mint meghitt cimborák fűzőltek egymást. Alig váltottak néhány szót, Pálincás már előállott a tervével, hogy pénzt kellene valahol szerezni. Kész terve is volt, melyet a cimborája lelkesedéssel fogadott. Az Attila-köruton van egy fiókpostahivatal, melyben két leány, Streitfelder Teréz és Rabiczky Teréz végzik a szolgálatot. Pálincás már jó előre kiszimatolta, hogy ezt a postát föltűnés nélkül ki lehetne rabolni, s most beavatta Horváth Betyár Györgyöt a terv minden részletébe. Maga revolvert tett a zsebébe, Horvátnak pedig egy vésőt adott, s így fölfegyverkezve beállították a postahivatalba.

— Kisasszony, adja ide a négyszáz koronát, melyet reggel föladtam, szólította meg Horvát az egyik hölgyet, aki rosszat sejtve csöngetni akart.

— Megállj! — kiáltott rá Pálincás, aki eddig az ajtóban őrt állott s részben a pisztolyát.

— Ide azzal a pénzzel! — szólt a rabló, mire a megrémült hölgyek olvasatlanul átadtak neki egy csomó pénz. Elérhető száz korona volt, melyen a rablók megosztzkodtak.

Néhány nap múlva megkerült Pálincás s nemsokára azután a cinkostársai is. Ma vonták őket kérdőre a budapesti esküdtszék rablás bűntettéért. A tárgyalást Mikovics bíró vezette, az ügyészséget Pogonyi Nándor királyi ügyész képviselte. védők Tarján Mihály dr. és Náda Jecő dr. voltak.

A vádlottak kihallgatásával kezdődött a tárgyalás.

Pálincás János kopaszfejú, szőke bajszu, nyárspolgáris kinézésű ember. Egy vonása sem árulja el a megrögzött gonosztevőt, aki életének java részét a fegyházban töltötte. A vizsgálat során felig meddig töredelmes vallomás: tett, úgy látszik azonban, hogy időközben megbánta a most úgy állítja be a maga szereplését, mintha Horváth Betyár Györgynek egy jogos követelése likvidálásában segédkezett volna.

Annál őszintébb a vádlottárs, Horváth Betyár György, hülye ábrázatu legény, akinek a rabláson kívül egy másik eset is terheli lelkét. A fegyházból jövet, Báltaszéken elszegődött kocsiának s néhány nap múlva kocsiutlovastul nyolc méterméssa buzival megszökött. A lovat s a buzát eladta s a pénzt két nap alatt elmulatta.

A vádlottak kihallgatása után kihallgatták a két postásnőt, majd megszövegezték a kérdéseket és ezután a pörbeszéd következett.

Az esküdtek bűnösnek mondták ki mind a két vádlottat a rablás bűntettében. A marasztaló verdikt alapján a bíróság Pálincás János, tíz évi, Horváth Betyár Györgyöt pedig nyolc évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak semmiségi panasszal éltek.

HIREK

— A király. Bécsből jelentik, hogy a király ismét teljesen egészséges, állapota minden tekintetben állandóan jó. Tegnap reggel hét órakor misét hallgatott a kastély kápolnájában, majd Paar gróf és Boiras báró főhadsegédek előterjesztéseit fogadta. Délután tíz órakor Montenuovo első főudvarmester, majd Skerlecz báró kabinetirodai miniszteri tanácsost fogadta. Déli félegetől egyig sétált a király a schönbrunni kastély nagy folyosóján.

— A miniszterelnök betegsége. Budapestről jelentik: A miniszterelnök betegsége iránt állandóan nagy az érdeklődés. Sir Eduard Grey angol külügyi államtitkár táviratban fordult Grant Duff budapesti brit főkonzulhoz és felkérte, hogy táviratilag értesítse őt Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök állapotáról. A főkonzul ma délelőtt megjelent a miniszterelnöki palotában és átadta az angol külügyminiszter szerencsekívánatait a sikerült műtét alkalmából. Khuen Héderváry örömmel értesült az angol külügyi államtitkár érdeklődéséről és hálás köszönetét nyilvánította érte. Khuen Héderváry állapota különben teljesen kielégítő. A miniszterelnök kitűnően érzi magát, gyógyulása kitűnően halad előre. A bulistinek kiadását beszüntették. Ma reggel Grósz Emil és Lumniczky József tanárok levették a kötést és kísérleteztek szemüveggel. A miniszterelnök a szemüvegen át kitűnően látott, megismerte hozzártározott és a szobában levő tárgyakat. Aztán levették a szemüveget s úgy kísérleteztek s konstatálták, hogy a miniszterelnök szemüveg nélkül is kitűnően lát, amennyiben nemcsak a szobában jelenvoltakat ismerte meg, de az egyes kisebb tárgyakat is.

— Ferdinánd Károly főherceg és Jekelfalussy Lajos utóda. A király Ziegler lovag, a 6. hadtest parancsnokló tábornokát a 60. és Sprecher, az 5. hadtest parancsnokló tábornokát a 48. sz. gyalogsági ezred tulajdonosává nevezte ki. Ez a két kinevezés azért érdemel különösebb figyelmet, mert a 6. hadtest tulajdonosa 1907 óta Jekelfalussy Lajos volt magyar honvédelmi miniszter, míg a 48. hadtest tulajdonosa 1899 óta Ferdinánd Károly főherceg volt. Ez utóbbi nemrég szerelmi regénye miatt lemondott rangjáról és címeiről is, így ezredtulajdonosi minőségéről is. Nevezetes jelenség, hogy az új katonai szeméremben Ferdinánd Károly főherceg mint a 48. gyalogezred volt tulajdonosa ezen minőségben már felülvetve sincsen.

— Nagy beteg zeneköltő. Londonból jelentik: Humperdinck Engelbert a Janosi és Juliska opera világhírű komponistája, aki a Királygyermek című operája bemutatására Londonba utazott, ott halálosan megbetegedett. Állapota oly súlyos, hogy az orvosok a legrosszabbtól tartanak.

— Két sorozás egy évben. Budapestről jelentik: Jól értesült helyről adják a hírt, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszter a legközelebbi napok egyikén beterjeszti az ujonclétszám megállapításáról és a kiállítandó ujoncok megszámlálásáról szóló törvényjavaslatát. A miniszternek az ujonclétszám megállapításáról előterjesztendő javaslata azt célozza, hogy az országgyűlés ezúttal a tavalyi létszámot állapítsa meg biztosítékul, ha a kormány a rendes időben nem tudná a véderőjavaslatot felő alá hozni. A kormány megelégszik, ha a Ház egyelőre az eddigi ujonclétszámot állapítja meg, ha pedig az országgyűléssel meg tudja szavaztatni a véderőreformot, akkor az ujoncok különböztet az idén újabb sorozás által pótolja. Ebben az esetben a kormány csak az a terv, hogy az idén a rendes sorozásokon kívül még egy sorozást tart.

— Perzsia feldarabolása. Teheránból jelentik: Perzsiát két részre osztják. Az egyik az északkeleti rész orosz főuralom alatt Tebriz fővárossal, a másik a déli rész angol főuralom alatt Teherán fővárossal. Mindkét rész kormányzó kisp, kik egy főkormányzó vezetése alatt fognak állani. A regens csak reprezentatív személyiség lesz. Az exshah pedig úgy mint eddig, ezentúl is Oroszországban él és két millió rubel nyugdíjat kap.

— Esküvő. Moskovits József aradi kereskedő e hó 14 én tartja esküvőjét Bécsben Herzfeld Mici kassaszonnyal, Herzfeld Mihály bécsi kereskedő leányával.

— Az olasz török háború jtkai Rómából jelentik: A szocialista Avanti érdekes adatokat közöl az olasz-török háború előzményeiről. Ez a lap állítólag teljesen megbízható forrásból jelenti a következőket: A Banco di Romanak múlt évi augusztusban az volt a szándéka, hogy Tripolisban és Kirenaikában lévő főkötelepeit, amelyek veszteséggel dolgoztak, megszünteti és egy német bankcsoportnak engedi át. Az angol kormány, amely erről értesült, azonnal kijelentette Rómában, hogy semmi szín alatt sem engedheti meg, hogy Németország a Földközi-tenger partjain megvesse a lábát, azt az alternatívát állította Olaszországnak, hogy vagy ő maga szállja meg katonailag Tripolist, vagy pedig legyen rá elkészülve, hogy Anglia elfogja foglalni ezt az országot. Ezzel Gielotti elhatározta az olasz expedíciós sereg elindítását.

— Vermérgelés párbaj közben. Maurer József, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság gyűléshelyi vezértitkára pénteken kardpárbajt vívott az alvinci vasúti verdéglőben König Sándor faterkedővel. Az első összecsapás után König kardja a bandázson keresztül Maurer jobb kezébe szorult, és szétverte a középsőujját és hüvelykujját. Ugy látszik a kard nem volt kellően megtisztítva, mert Maurer vermérgézést kapott s megsebesült karját valószínűleg amputálni fogják Kolozsváron ahol Steiner és Hevesi egyetemi tanárok kezelik. Az ügyészség vizsgálatot indított.

— Halálozás. Fest László békésabai főgimnáziumi tanár 31 éves korában meghalt.

— Gyermekes pisztolypárbaja. Dortmundból jelentik: Az itteni gimnáziumnak két növendéke ma a város határában levő erdőben pisztolypárbajt vívott egy 18 éves leány miatt. A második golyóváltásánál az egyik fiú a mellén súlyosan megsebesült, úgy, hogy állapota életveszélyes. A kihallgatás alkalmával a sértetlenül maradt lovag elmondta, hogy mindketten szerelmesei voltak egy leányba s mivel a leány nem tudott választani közülük, elhatározták, hogy párbajt fognak vívni. Azt intézték igazgatósága és a bíróság a két párbajozó diák és a közreműködő segédek ellen megindította a legszigorúbb eljárás t.

— Hajtővadászati egy rablógyilkosra. Szegedről jelentik: Királyhalma és Ludaspuszta tanyákról a répe kasszákkal, kapákkal és dorongokkal felfegyverkezve üldözi Mezei Dorinka Istvánt, aki 1910. július 21 én Kiskunhalason meggyilkolta és kirabolta Basa György gazdálkodót. Az üldöző csendőrc már kétszer a nyomában voltak, de mindig elmeréklítették. A rablógyilkos a múlt esztendőkor a királyalmi tanyák közt feltűnt, megtámadta és kirabolta Deák Péter gazdálkodót. Azóta az egész környék hájzolja s a csendőrcök valószínűleg hajtővadászati rendeznek elene.

— A Bélatér rendezése. A vasúti indóház elkészítésével vált aktuálissá a Bélatér rendezése, a vasúthoz és a vasúttól vezető forgalmi utak létesítése. A mérnöki hivatal elkészítette a rendezés tervét és megállapította annak költségeit. A tervrajzokat Varjassy Lajos polgármester a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldötte. Reisinger Sándor törvényhatósági bizottsági tag a mai rapon beadványt az a kérelemmel fordult a polgármesterhez, hogy a mérnöki hivatal által készített rendezési terv elveinek szemmel tartásával és honorálásával, egy szélesebb körű és ezer koronával jutalmazandó pályázat hirdetését javasolja a törvényhatósági közgyűlésnek, mert — ugymond Reisinger — a rendezés részletei olyanok, hogy azok csak több szakvéleménynek meghallgatása és több felfogás ismerete után hajthatók végre nyugodt lélekkel. Maga is több részlet-változtatást ajánl a törvényhatóság figyelmébe és ezek közül is legfontosabb és az építészeti bizottság mai ülésén legragyobb vitát keltett az a proposíció, hogy az új főreáliskola helye ne a Béla téren, hanem a Ferenc József városban jelöltesse ki. Az építészeti bizottság véleménye megoszlott e kérdés felett. Abban azonban valamennyien megegyeztek, hogy a rendezési tervben felvett és a kultuszminisztérium által elfogadott hely, a város gazdasági helyzetének szempontjából jobban kihasználható és az iskola céljaira, ha a Béla téren is, de nem a Mittelmann féle telken jelölendő ki a terület, mert ott üzleteknek, irodáknak kell épülniük. Reisinger, Nesnera Aladár, Tabakovits Emil rámutattak arra, hogy az Övértér kiépítését gyorsítaná, ha oda épülne a reáliskola és esetleg Ujrad bekapcsolását is lehetővé tethetné. Szankovics Miklós, Szathmáry János, Nachtnébel Ödön, Kovács Vince a Béla-téri hely mellett érveltek, részint a fejlődő városrészre való tekintettel, részint mert a kultuszminiszter is ezt találta jónak. Varjassy Árpád indítványára a bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy egy szűkebbkörű bizottságot delegáljon és ez tárgyaljon újra a miniszterrel és győzze őt meg az iskola előnyösebb elhelyezéséről és az ezzel összefüggő pénzügyi előnyökről.

— Tettezés a kabaréban. Nagyváradról tragikomikus eset híre érkezik. A kabaré nézőterén a leppóitikusabb szám előadásánál egyszerre csak pofonok csattogása hangzott föl. Izsák Jenő nagyvárad utazó volt a verekedő, aki egy csinos, fekete asszonykát és egy másik jól öltözött embert vert meg csuoyán. Az asszony a saját felesége volt, a másik ur meg Dióssi Mihály ugyancsak nagyvárad utazó. Izsák lihegve mondta el az előzményeket:

— Az az asszony a feleségem. Én utazom, keresem a kenyeret neki, ő meg azalatt! Megölöm! Ezzel a... ezzel a... Különben régen gondoltam!

— Ma éjjel váratlanul jöttem haza a kolozsvári vorattal. Benyitok a szobánkba. Senki! Az ágy üres. Keresni indultam. Sejtettem. Idejöttem, itt mulat ezzel a... De ellátom a bajukat. Most takarodj, hozzám be nem teszed a lábad többet!

Ennyi volt az egész. Egy improvizált kabarébetét, stilszerű is, kár, hogy olyan mély családi dráma bujjik meg mögötte.

— A német választások első halottja. Karlsruhe: Egy mai rapon megtartott szocialista választó gyűlés alkalmával a megjelent szocialisták összeverekedtek és egy munkást megöltek.

— Lázadás az erdőmiatt. Lisszabonból jelentik: A katonaság és a lakosság között Azambuja kerületben véres összeütközés volt. Az összeütközés oka az volt, hogy eddig a lakosság a földterületeket közös tulajdonnak tekintette és ott gyűjtötte a fát, ahol találta. A kormány nemrégiben az erdőket és a mezőket az állam tulajdonának minősítette és csak a hatóság beleegyezésével engedte meg, hogy a nép azokat használhassa. A tömeg erre fellázadt, több százan felfegyverkeztek és megrohanták az előljárókat. A megjelent katonaság elől azonban kénytelenek voltak visszavonulni. Miután azonban újabb segítséget kaptak, megtámadták a katonaságot és hosszabb vérekezés után több halott és sebesült hátrahagyásával visszavonultak. A népet az előljárók ellen a papok izgatták.

— Felrobbant konfius. Kölnből jelentik: Ma reggel nagy izgalom támadt Köln egyik legforgalmasabb utcáján. Az állomáson nyugodtan állodogató egyfogatú bérkocsiból egyszerre több hatalmas robbanás hallatszott, de sem a kocsi, sem a környéken senki nem sebesült meg. A rendőrség megállapította, hogy a robbanás előtt rövid idővel egy fiatal pár ült a kocsiban, akiknek azonban kilétére még nem sikerült felfedezni. A rendőrség nyomoz a rajtélyes ügyben.

— Két hétig temetetlenül. Szombat délután özvegy Valentin Józsefnének, egy szabó nester 75 éves özvegyének lakásán megjelent a leánya, azonban a lakás ajtaját zárva találta. Benézett az ablakon és anyját a szoba közepén, arccal a földön fekvőre találta. Azonnal értesítette a rendőrséget, mely megjelent a helyszínen. Mikor a lakás ajtaját feltörték, rettenetes bűz áradt ki a szobából. Hol az öreg asszonyt holtan találták és teste már egészen feloszlásnak indult. A szomszédok eládták, hogy az öreg asszonyt december 20-án látták utoljára, de ez nem tűnt fel nekik, mert az öreg asszony sokszor napokig nem mutatkozott. A holttest arcán és térdén sérüléseket találtak. Az öreg asszonyt felboncolták és megállapították, hogy halálát szívizvérzés okozta.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyhájára a következő adományok folytak be: Feenyves Ignácné, Holländer Alfrédné, Holländer Emil, Kaufmann Jakabné (Győrök), Löbl Gyuláné és Neumann Hermané 10–10 koronát, Goldschmidt Mihályné 5 klg. rizset, 5 klg. borsót, 5 klg. sőt, 5 klg. mákot, 5 klg. darát, 5 klg. diót, 5 klg. lencsét, 25 klg. babot és 50 klg. lisztet és özv. Hay Józsefné 10 klg. sőt adományozott. Ezen nemes adományokért ez uton mondunk benső köszönetet. A népkönyhában e héten a védasszonyi listát Freund Fülöpne, Goldschmidt Miksáné és dr. Kovács Marcellné urnók látják el. Az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 6-8-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Kugelmann György napszámosnak Julia nevű leánya. Pécz Kálmán napszámosnak Ferenc nevű fia. Szabó Károly napszámosnak János nevű fia. Schiller János asztalosnak Sándor nevű fia. Mlincovici Mihály asztalosnak Béla nevű fia. Szöllősi Lajos napszámosnak Lajos nevű fia. Kiss József napszámosnak Erzsébet nevű leánya. Tanó László lakatosnak László nevű fia. Bpár György napszámosnak Emilia nevű leánya. Lajcsák Sándor mozdonyvezetőnek Sándor nevű fia. Pop János kereskedőnek Béla nevű fia. Zsöldi Lajos fékezőnek

Lajos nevű fia. Meghalt: Hammer Mihály 18 hónapos fia. Lefkovicz Salamon 52 éves ékszerész. Özv. Bartha Józsefné 63 éves napszámos. Földes Gyula 14 napos fia. Bakay Sándor 7 éves fia, Bayer Ede 71 éves koldus. Löwi Margit 5 éves leány. Gál János 8 éves fia, Feldsoher Sándor 49 éves fuvaros. Steinfeld Gyula 49 éves ügynök. Baischrott Erzsébet 22 éves cse. Házasságot kötött: Semsey István katona Hallai Rozáliával. Weber Emil lakatos Molnár Annával. Frauz Vilmos hivatalnok Fischer Paulinával.

— Tombola és ajándéktárgyak legolcsóbb árban és legnagyobb választékban Fischer Simon nagy áruházában kapható.

— Leltár előtt rendkívüli áreszállítás legfinomabb készletek, muff ridikülők, finom bőrök, szép színházi táskák, színházi láncok és más árukban rendkívüli occációs árak, Hegedűs Gyula kereskedésében Arad, Andrássy-tér 15. Telefon 506.

— Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk Novák Rudolf fogműtermét Arad Szabadságtér 5–6 szám alatt, dr. Kronstein-ház.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő farsangi kiállítást, hol óriási választék van a legizlésebb dísz tárgyak és használati cikkekben, melyek legolcsóbban beszerezhetők. Képek, keretekben legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve. Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszműtáru kereskedés, Andrássy-tér 20. Városi és megyei telefon 568. sz. 5928

— Pénz farsangisükségletekre, dacára a magas kamatlábnak, mégis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök Szűcs F. Vilmosnál Karolina-utca 8.

— Karácsonyról maradt divatlevélpapírok dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-utcaiban egyesített könyv- és papirkereskedésünkben olcsón árusítatnak. Telefon 517. Ingusz I. és Fia.

— Izléses névjegyek Kerpel Izsónál készülnék. 7229

— Páratlan újévi alkalmi bevásárlás. Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zseborált és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029

— Karácsonyról megmaradt nagymennyiségű rongált dobozu levélpapírokat minden elfogadható árban árusít Kerpel Izsó papirkereskedése. 4871

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4971

— Hatóságilag engedélyezett végeladás. Olyszes raktáron levő kész cipőárúmat üzletfelosztás miatt minden elfogadható árban kiárusítom. Klein József Arad, Petőfi-utca. Városi és megyei telefon 836. 111

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 857
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

VÁROS ÉS MEGYE.

Tizenhét évi adómentesség. Eleven és pezsdülő élet fakadhat, ama valóban nagy eszmék és tervek nyomán, amelyek az építészeti és városrendezési bizottságokat ma Lőcs Rezső tanácsnok elnöklésével tartott üléseiben foglalkoztatták. Évtizedekre kiható városrendezési problémák, város fejlesztési ideák és intézmények megvalósítása, illetve ezek előkészítése töltötte be a mai napot és a bizottsági tagok nagy érdeklődése a legjobb bizonyossága annak, hogy a szerdai közgyűlésen, a város jövőjére elhatározó erővel bíró kérdések lesznek napirenden és azok előkészítése is ezeknek megfelelően, nagy alaposítással, beható viták után és nagy körültekintéssel történt meg. A leghatalmasabb városfejlesztési erő a házadó kedvezmény. Ezért az építészeti bizottság a legmelegebben és az ügy jelentőségének megfelelő hangsúlyozással vette pártfogásába Andrányi Károly báró és társainak ama kérvényét, amelyben ezek a belvárosi telkeken épülő házak részére a 18 évi adómentesség kihasználását kéri a törvényhatóságtól. Ugyanakkor vita nélkül, a nagy cél felismerésével, egyhangúan hoztak határozatot és egyszerre kimondták, hogy a belváros sűrűn lakott részeinek teljes kiépítését csak akkor remélheti a város, ha a miniszter ezt a minden tekintetben jogos és méltányos kérést teljesíti. Hangsúlyozta a bizottság, hogy az utóbbi időben mutatkozó, de káros, extenzív fejlődésnek is, csak a belváros gyors tovább fejlesztése vehet gátat. Így most már a tanács is bizonyára azzal a pártoló javaslattal fogja a közgyűlés elé terjeszteni a kérelmet, hogy a törvényhatóság keresse meg a pénzügyminisztert a kérelem teljesítésére és adjon 18 éves adómentességet a Választó utca—temető—vasútvonal—Radnai-ut által határolt területen építendő bérházakra.

Új paloták, új utcák. Bohus Lajos báró az Aozél Péter- és Zrínyi utcák sarkán három emeletes bérpalotát akar építeni és ezért azt kérte a várostól, hogy a Zrínyi-utca kistérségével új utcavonalat jelöljön ki, mert az utca mai szélessége mellett az építési szabályrendelet értelmében három emeletes házat nem építhetne. A tanács a kérdés tárgyalására utasította az építészeti bizottságot és meghívta az összes érdekelt feleket így az Aradi Elő Takarékpénztárt, Éles Armin, Vlád Aurél dr.-t és Bohus Lajos bárót. A takarékpénztár kijelentette, hogy nem tartja magát érdekeltnek és ezért képviselőt nem is küldött. Bohus bárót Bódy Bódog, Vlád dr. Suci János dr. képviselte. Bódy kijelentette, hogy a báró a szükséges utasításokhoz telkéből 78 négyszöglet enged át 36.000 koronáért, a többi érdekelt kijelentették, hogy aránylagos mértékben hajlandóak eme vételárhoz hozzájárulni. A városi mérnöki hivatal előterjesztése szerint az utca a terület megszerzése után hét és fél méter széles lett volna. Az építészeti bizottság azonban más megoldást keresett. Tekintettel a Zrínyi utca fekvésére, abból egy fő összekötő vonalat akar teremteni a város központja, a Teleky-tér és a megetté fekvő városrészek között, hogy ezáltal a szűk Forray- és Deák Ferenc-utcaikat tehermentesítse. Ezért kimondta, hogy az utcának tíz méter szélességének kell lennie és a vonalat olyképen tűzi ki, hogy az utca mindkét felén fekvő házak telkeiből hozzájárulást megfelelő területet az utca felé. Minthogy az utcavonal kitűzése egyedül a városnak a joga, építési engedélyt csak azon esetben fog adni a tanács, ha a tulajdonosok a megfelelő területet

Báli harisnyák és keztyűk, sportcikkek legnagyobb választékban

Bársony Andor

harisnya-, kötött és szövött-áru üzletében kaphatók

Anyuskám, itt az alkalom!

Hogy egyszer ebben a drága világban mi is a „Ne felejtse el” bekezdésű elcsón vásárolhassunk Olvasd csak el a lapban a „Ne felejtse el” hirdetést.

közelebbre átengedik és már most kimordotta a bizottság, hogy Bobus bárót azzal rekompenzálja, hogy bérpalotája építésénél nem követeli a szabályrendeletben kikötött beépítetlen területet.

Aradváros közigazgatási bizottsága ma délután Urbán Iván főispán elnöke alatt tartotta rövid ülését, amelyen a referensek a múlt havi ügyforgalomról és közigazgatási eseményekről számoltak be. Az aredi adóhivatalnál 184 535 korona egyenes adó, 5804 hadmentességi díj és 438 329 korona közvetett adót fizettek be, egyenes adóban 339 483 koronával, közvetett adóban 253 363 koronával kevesebbet, mint az előző hónapban, hadmentességi díjban azonban 339 koronával többet. — A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy ez évi üléseit is az eddigi rendhez híven minden hó hetedik napján fogja tartani, a bizottságait pedig a múlt évtől el nem térően alakította meg újból. Végül Urbán Iván főispán indítványára elhatározták, hogy a sok időt rabló ápolási és gyógyítási kórházi díjmegállapításokat illető felterjesztéseket a jövőben nem plenáris ülésen, hanem elnöki uton intézi el a közigazgatási bizottság.

Rendőrkapitányságot kér az Erzsébetváros. Az Erzsébetváros lakói ma azzal a kéréssel fordultak a törvényhatósági bizottság elé, hogy a városrészben rendőrkapitányi hivatalt állítsanak fel. A kérést azzal támogatják, hogy a városrész távol fekszik a központtól és így jelenleg a nagyszámú lakosság vagyon- és életbiztonsága nincs kellőleg megerősítve. A törvényhatósági bizottság akkor fog a kérvénnyel foglalkozni, ha a rendőrség létszámemelésének kérdése is nyegre kerül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A nyugdíjoló. Köszölk.

Névtelen Kivánsága szerint megsemmisítettük. Gy. J. Ez nem vált be.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEZÉS

— A vágóhid átalakítása. Az építészeti bizottság ma tartott ülésén megjelent Székely László temesvári építész-mérnök, aki a vágóhid átalakítás és a légbüti terveit készítette a város részére. Megjelenése azért vált szükségessé, mert a bizottság legutóbb tartott ülésén az a kérdés vetődött fel, vajon a három év előtt készült tervek alapján építendő vágóhid megfelelő-e majd a megnövekedett forgalomnak és a modern igényeknek és nem lenne-e célszerűbb átalakítás helyett egy új vágóhid építését elhatározni. Székely építész hosszabb előadásban meggyőzte a bizottságot arról, hogy a vágóhid az átalakítás után minden tekintetben megfelelő lesz és meghallgatva az egyes bizottsági tagok kívánságait elvállalta a részlettervek elkészítését. Bemutatta a változott viszonyok következtében átdolgozott költségvetéseket, melyek szerint 350 000 korona szükséges és a miniszter által követelt vágatási szabályrendelet kidolgozásához szükséges számadatokat is beszolgáltatta.

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Budapest, január 8.

Készáru.

Kínálat, korlátolt, vételcső gyenge, 3 ezer mm. vált. zatlan.

As. árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912. áprilisra	11.71 11.72 11.72 11.73	
Buza 1912. májusra	11.58 11.59 11.58 11.59	
Buza 1912. októberre	10.88 10.89 10.89 10.90	
Rózs 1912. áprilisra	10.22 10.23 10.23 10.24	
Rózs 1912. októberre	8.99 9.00 8.99 9.00	
Fűszert 1912. májusra	8.50 8.51 8.51 8.52	
Zab 1912. áprilisra	9.67 9.68 9.68 9.68	

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Tévirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. január 8.

Buza (szokvány-minőség):

78 kilogrammos	—	—	—	10.70	10.75
77	—	—	—	10.75	10.80
76	—	—	—	10.80	10.90
75	—	—	—	10.90	11.00

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.60	10.65
Rózs	—	—	—	9.25	9.30
Árpa	—	—	—	8.50	8.60
Zab	—	—	—	8.60	8.70
Fűszert	—	—	—	7.60	7.70

Kőbányai sertésplac.

Jan. 8.

Január 4. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 144—146 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—150 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 150—152 fillérig. A hízott sertésulot irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1912. január hó 9-én

A) bérlet

A) bérlet.

Ártatlan Zsuzska.

Operette 3 felvonásban. Írta: May és D'Esvallieres. Fordította: Merel Adolf. Zenéjét szerzte: Jean Gilbert. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Des Aubrais	Polgár S.	Susanna, neje	Dióssy Nusi
Delfina, neje	Benkóné.	Charncey	Kulesar L.
Jaquelin	Nógrádi M.	Rosale, neje	H. Fere A.
Hubert	Vass Jenő.	Alexis	Várnai Jenő.
Rencé	Huszár K.	Emil, piccolo	Benkó Gizl.
Camarell	Győző A.	Gorott	Szabó Lajos.

Kazdote este 7/8 órakor.

URANIA

mozgókép színház.

(Máró Simonyné 1. szám. Szabadság-tér mellett.) Ma kedden, 1912. január 9.

1. Lemke, mint állatorvos. Humoros. — 2. Képek Felső Magyarországról. Természet után. — 3. Csonttörés és szerelem. Mulattató. — 4. Bátor Noe. Dráma. — 5. Napi események. Gaumont újság. — 6. Betty győzelme.
7. Vagemut hadnagy és az összeesküvők. Sláger kép.

Előadások 8. u. fél 6 órától kezdve este 11 óráig.

Bélyérek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill., V. hely 10 fill.

As előadások tartama 2 óra.

Bélyérek: Felső ülésenként 1 kor. Zártak 1 kor. I. hely 80 fill., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyesedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatar. — Buffet.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-tér új Lloyd-palotában.

Orsolya Magyar Tudományok Színház aradi szimpadi. Ma kedden 1912. január 9-én:

Csak három napig!

1. Monasztiri vizesések. Gyönyörű természeti felvétel. — 2. Vihar monocl. vigjáték. — 3. Tontolininek van bátorsága. Kacagtató.
 4. A piripócsi társadalom. Vigjáték 3 felvonásban. 1200 méter. Sláger kép.
 5. Pali, mint az ártatlanság oltalmazója Kacagtató.
- Az előadások kezdete délután 6 órától folytatódva este 11-ig tartanak.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A belyérek követnek a neszőteren kalap nélkül megjelölve. As előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Csillárok,

Villamos felszerelés

legelőszobban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (székhely)

Legujabb divatu cipők
estélyi és alkalmi

Valódi amerikai utcai, vadász, sár és

hó cipők.

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPOK.

Egységárban.

1216

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad—Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

Ne felejtse el!

Női és férfi divat-szükségleteit

Németh Istvánnál

(Andrássy-tér 20. Fischer Eliz palotában)

beszerezni, ahol az összes áruk a mai naptól

**minden elfogadható árban
lesznek rendelkezésre bocsátva.**

U. m.: vászon, schiffon, asztalneműek,
selyem divatszövetek, creton és barchetek,
továbbá szőnyegfüggöny, paplan, madrácz,
ágy- és asztalterítők, ezenkívül sok más
a szakmába való cikkek. 95

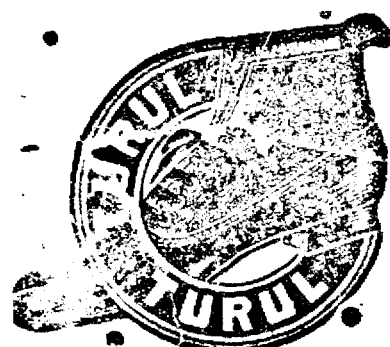
Szives meggyőződését kéri a tulajdonos.

UTOLSÓ DIVAT!

Elragadó újdonságok

BÁLI-ÉS ESTÉLYI-CIPŐKBEN

versenyen kívüli legolcsóbb gyári áron.

„TURUL” cipőgyár r.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára

Arad, Andrássy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: Weinberger Ede.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 120 líókraktár a bel- és külföldön.

6868., 6869 — 1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Rácz János és Füdán Miklós végrehajtatóknak 200 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a kisjenői kir. járásbíró, mint telek-területén levő Tözmiska községben fekvő, a tözmiskai 68. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sor, (152—153) és 1412. hrsz. a. felvett (beltelkes ház és kenderföld) ingatlanra az árverést 1100 koro ában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi március hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor Tözmiska község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de annak 2/3-án alól eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 110 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3833. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges el-

helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és vevő köteles a bánatpénzt nyomban a leütéskor a vételár 10%-áig kifizésíteni.

Kisjenőn, 1911. évi december hó 14. napján.

Kir. járásbíró, mint telek-területén levő Tözmiska községben fekvő, a tözmiskai 68. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sor, (152—153) és 1412. hrsz. a. felvett (beltelkes ház és kenderföld) ingatlanra az árverést 1100 koro ában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi március hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor Tözmiska község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de annak 2/3-án alól eladatni nem fognak.

Dr. Szalay s. k.

92

kir. albiró.

Kasznált ólom megvételre kerestetik.

Mányi M. és Társa

mészárszékében mezőhegyesi állami birtokból

szopós bárány-hus
nagy és kis mennyiségben kapható, ugyszintén tiszta

sertés zsir

168 kor. kicsinyben és nagyban árendeménnyel. Tisztelettel

Mányi M. és Társa

Boros Beni-tér 16. sz.

Eladó.

Eladó.

Dr. Jenyovszky György békéscsabai lakosnak Medgyesbodzás (Aradmegye) község határában levő 60 kis hold szentőföldje a tanya-épületekkel együtt

szabad kézből
eladó.

Bővebb értesítést lehet kapni vagy a helyszínén, vagy a tulajdonosnak Békéscsabán Thessedik-utca 10. szám alatti lakasan. 105

Szénát

szép, száraz és egészségeset ajánl barmily mennyiségben

SZENES MIKSA,

kereskedelmi ügynökség, bank és árubizományi üzlet LUGOS. 94

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyet

elefántesontpapíron

= nyomva =

divatos kivitelben.

Csak a
minőség

6681

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A hygienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

Kiadóhivatal: József 16h. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a szöveg elterjedése — vagy levélbályogokban. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közzéad. Levélbeli megrendeléseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításai szolgál a kiadóhivatal, az esetekben válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjazás nélkül megismerkedik. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Sárga L.

A hajnali csillag találkozott a le-
véllal, de nem én. Üdvözlettel. 89

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentollin fogcseréje. I-5251

Fess bakfis szeretne fűtyülni

tanulni! Ki vállalkozik reá? Vá-
laszt „Fűty” jelígre a kiadóba. 90

Gummi elkek

legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-5251

INGATLAN.

Aranykéz-utca

11. számú ház szabadkézből eladó.
Bővebbet ugyanott a háztulajdo-
nosnál. 7126

Elköltözés miatt

egy jól jövedelmező bérház, mely
még 5 évig adómentes, kedvező
feltételek mellett szabad kézből
eladó. Bővebbet a háztulajdo-
nosnál, Arad, Varjassy József-utca 32.
110

LAKÁST KERESNEK.

Magános leány

keres uri háznál lakást, teljes el-
látással. Ajánlatokat a kiadó to-
vábbít. 58

Kopott parket

tükröfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pastájával dörzsöl
fel. I-5251

KIADO LAKÁS.

Lépcsőházból bejárattal,

tiszta utcai szoba, azonnal kiadó.
Ugyanott világos estélyi köpeny
és structoll, gyász miatt, eladó.
Felvilágosít a kiadóhivatal. 29

2 szobás lakás

áthelyezés miatt március 1-re ki-
adó szerényebb igényű családnak.
Perényi-utca 4. 26

Két utcai

southern helyiség üzlet vagy rak-
tárnak és egy két szobás udvari
lakás mellékhelyiségekkel kiadó
február 1-től, Wesselényi-utca 1.
Értekezhetni Grallert J. és Fia
ékszerüzletében, vagy a házmes-
ternél. 28

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
relével. I-5251

OKTATÁS.

Középfiskolai

magántanulókat felelősséggel elő-
készít mérsékelt díjazás mellett
Steiner, Chorin Áron-u. 1 106

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos,
ugyanott 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg azonnal is átvehető. 5122

Üzlethelyiség kiadandó!

(60 év óta fűszerkereskedés.) A
Szent Pál-utca 3. sz. házban a
sarokból május hó elsejére, eset-
leg egy 8 szobás utcai lakással
és pincével kiadó. Bővebbet a
háztulajdonosnál a házban. 41

Fűszer- és vaskereskedés

vidéken, mely 40.000 koronát for-
galmaz, azonnal átadó. Cím a
kiadóban. 67

ALKALMAZÁST KERES.

Bejáró főzőnő

azonnal alkalmazást keres. Cím a
kiadóhivatalban. 91

Egy jó megjelenésű

középkorú férfi, ki már nagyobb
társaságnál hosszabb ideig alkalmaz-
va volt a magyar, német, ro-
mán és szláv nyelvet bírja, állást
keres. Szíves megkeresések a
kiadóhivatalba V. A. jelígre ké-
retnek. 102

Több évi

kereskedelmi gyakorlattal bíró, iro-
dai teendőkből és pénztárkezelés-
ben jártas leány azonnali avagy
február hó 1. belépésre állást
keres. Szíves ajánlatok „Pontos”
jelígre a lap kiadójába kéretnek.

ALKALMAZÁST NYER.

Fűszer-, vas-, lisztüzletem-
ben egy tanuló felvétetik. Men-
czér A. Adolf. 79

Varróleányok

jó fizetés mellett azonnal felvétet-
nek Erdélyi Andorné női varrodá-
jában Aradon, Rákóczy-utca 4.
szám. 46

Ügynök

fix és jutalékra azonnal felvétetik.
Imre Lajos, Luther Márton-utca 1.,
II. kapu. Jelentkezhetni délután
3—5-ig. 108

Keresek

azonnali vagy február 1-re egy
ügyes idősebb segédet, aki a fűszer
és rövid árban jártas és a román
nyelvet bírja. Izraelita vallásu
előnyben részesül. Ajánlatokat
igény megjelöléssel kérek. Ugyan-
ott egy tanuló felvétetik. Ber-
kovits Herman, Brád. 98

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tolnai Világlapja 1912-re.

II. füzeté nálam már megjelent
Minden pénteken egy üzlethelyi-
ségemben, mint kívánatra házhoz
szállítva összes kedvezményekkel
eredeti árban kapható. 112000 köte-
tes elsőrendű kölcsönkönyvtár cse-
kely kölcsönödj mellett Krausz
Paulin, színház-épület. 4481

Ha igazán jó és szakember

angol bőr-butort, vagy háló, ebédlő
és salon fabutort venni óhajt, ugy-
szintén függönyöket, szőnyeget,
divánt, afripue és lőszőr-matracot,
forduljon a készítőhöz, Berán Antal
és Fia céghez, Gróf Hunyadi palota,
Forray-utca. Ugyanott minden e
szakmába tartozó javítások és át-
alakítások és tapétázás elvállal-
tatik. Meglehető olcsó árak. 47

Eladó:

Egy amerikai hullám körhinta
hozzávaló kintornával (verkli) és
nagy ponyvával. Női varroda-
berendezés, közte több alig hasz-
nált varrógépek, egy nagy varró-
asztal, székek (hokelik), egy má-
soló prés, egy nagy üzleti kre-
denc tükörrel, biliárd részek, kü-
lönböző butorok, közte egy trüman
márvánnyal és nagy tükörrel.
Koment lőszerszármok, stb. Szíves-
séggel felvilágosítást nyújt Rubin-
stein Mór butorszállítási vállalata.
A tárgyak ugyanott megtekinthe-
tők. 55

Eladó zongora

(Ehrbár keresztthuro) zeneestélyek
és dalegyletek számára különösen
alkalmas. Arad, Boczkó-utca 5.,
I. emelet. 107

Üzleti könyvek

és irodaszerek legutányosabban
Pichler Sándornál Szabadság-tér
1. sz. kaphatók. 2551

Farsangi vásár.

Tulhalmozott raktár végett férfi,
női és gyermekcipők leszállított
árban. Férfi cipők 6 koronától,
női cipők 5 koronától és gyermek-
cipők 1 koronától feljebb. Klein
József cipőkereskedő, Petőfi-utca.
Telefon 826. 8725

Menyasszonyi kelegyek

óriási választékban és legolcsób-
ban beszerezhetők. Tombolatárgyak
mélyen leszállított árban kaphatók
Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa
és diszmiáru üzletében Aradon
Andrássy-tér 20. 4801

Ingusz I. és Fia

könyv- és papírkereskedése csak
a Weitzer János utcában létezik. A
két üzlet egyesített raktárát igen
olcsón árusítja. — Farsangra a
legelőnyösebb bevásárlási forrás.
Aradváros, megyei és interurbán
telefon 517. 555

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecetesedés, virágzás és min-
dennemű borbetegek ellen. Voj-
tek és Weisz. I-5251

KÜLÖNFÉLE.

Ha peccátes a ruhája

csak a „Purinált” használja. Vojtek
és Weisz-tól I-5251

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily
kárpitos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, egy saját műhelyé-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.
2227

Épület és díszmű bádóca

munkákat legutányosabban készít
egy helyben, mint vidéken Diamant
lenné Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben.) 8881

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisz-tól. I-5251

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mel-
lett) épült új házban 1—7
szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkal-
mas pincék

május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-
főherceg-ut 18. szám alatt
a házmeister. 87

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszer,
briliáns és gyémánt ék-
szer vagy pontosan járó
zsebórát akar venni

alkalmi ajándékul

ha elmegy az olcsó be-
vásárlási helyre a Forray-
utca

ZINNER VILMOS 8102

ékszerész és óráshoz
akkor

Biztosítom, hogy nem bánja meg.